

महाराष्ट्र विधानसभा

चौथे अधिवेशन, २०२०

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

धुळे शहरातील पांझरा नदी किनारी असलेला ट्रॅव्हल्स पॉईंट मद्यपींचा अड्डा बनल्याबाबत

(१) ११४५ (२०-०३-२०२०). श्री.फारूक शाह (धुळे शहर) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धुळे शहरात पांझरा नदी किनारी असलेल्या ट्रॅव्हल्स पॉईंट हा मद्यपींचा अड्डा बनला असून या ट्रॅव्हल पॉईंटला लागूनच शितला माता मंदिर, कालिका माता मंदिर, पंचमुखी हनुमान मंदिर व इतरही पवित्र धार्मिक स्थळे असून येथून जाणाऱ्या रस्त्याचा वापर बहुतांशी शासकीय अधिकारी तसेच पोलिस सेवेतील अधिकारी करतात, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पूर्वी हा रस्ता व आसपासचा परिसर येथे केवळ गांजा पिणाऱ्या गर्दुल्ल्यांचा वावर असायचा परंतु आता या परिसरात मद्यपी बेदिव्क्तपणे वावरत असल्याने धार्मिक स्थळाला भेट देणा-या तसेच या रस्त्यावरून ये-जा करणा-या आसपासच्या परिसरातील महिलांमध्ये भितीचे वातावरण निर्माण झाले असून पोलिस प्रशासन याबाबत कोणतीही कार्यवाही करत नसल्याचे माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत चौकशी करून या मद्यपींवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०९-१२-२०२०) : (१), (२) व (३) पांझरा नदी किनारी असलेला सार्वजनिक रस्ता हा रहदारीचा असल्याने सतत गजबजलेला असतो. सदर रोड लगत असलेल्या ट्रॅव्हल्स पॉईंट येथून दररोज रात्री ये-जा करणारे प्रवासी तसेच ट्रॅव्हल्स बसेस यांची वर्दळ असते. सदर परिसरात मद्यपी अगर गर्दुल्ले यांचा त्रास असलेबाबत कोणतीही तक्रार प्राप्त नसून असा कोणताही प्रकार निदर्शनास आलेला नाही. सदर परिसरात गणेश मंदिर ते अंजनशा दर्गा परिसरात धुळे शहर पोलीस ठाण्याची सतत पेट्रोलिंग सुरु असून शहर वाहतुक शाखेचे कर्मचारी

वाहतुक सुरळीत करण्यासाठी तैनात असतात. त्यामुळे सदर ठिकाणी अशा कोणत्याही घटना निदर्शनास आल्यास तसेच या संदर्भात कोणत्याही तक्रार प्राप्त झाल्यास तात्काळ कारवाई करण्याबाबत संबंधितांना आदेश देण्यात आलेले आहेत.
(४) विलंब झालेला नाही.

**पुणे शहरातील अवैध दारूचा वाढता वापर रोखण्यासाठी
प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करण्याबाबत**

- (२) १२०५ (२२-०३-२०२०). श्री.चेतन तुपे (हडपसर) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पुणे शहर पोलिसांच्या गुन्हे शाखेकडून माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान राबवलेल्या विशेष मोहीमेत मोठ्या प्रमाणात हातभट्टीची दारू, कच्चे रसायन, बनावट देशी-विदेशी दारूच्या बाटल्या जप्त करून नष्ट करण्यात आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकरणी जप्त करून नष्ट केलेल्या मुद्देमालाचा तपशील काय आहे,
- (३) असल्यास, या प्रकरणातील दोषीवर शासनाने कोणत्या स्वरूपाची कायदेशीर कारवाई केली वा करण्यात येत आहे तसेच पुणे शहरातील अवैध दारूचा वाढता वापर रोखण्यासाठी कोणत्या स्वरूपाच्या प्रतिबंधात्मक उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०७-१२-२०२०) : (१) व (२) होय हे खरे आहे,

माहे डिसेंबर, २०१९ च्या अंतिम आठवड्यात किंवा त्या सुमारास राबवलेल्या विशेष मोहीमेत सहकारनगर, येरवडा, वानवडी इत्यादी पोलीस स्टेशन कार्यक्षेत्रात गुन्हे शाखेकडून ०५ केसेस दाखल करण्यात आल्या असून रु.८४,४१०/- किंमतीचे ४३५ लिटर गावठी दारू व १५९६० लिटर रसायन जप्त करून नष्ट करण्यात आले आहे.

(३) एकूण ०५ आरोपींना अटक करण्यात आली असून सर्व गुन्ह्यांचा तपास पूर्ण करून दोषारोपपत्र न्यायालयात सादर करण्यात आले आहे.

अवैध धंदे वारंवार करणाऱ्यांविरुद्ध सीआरपीसी १०७, १०९, ११० प्रमाणे वेळोवेळी प्रतिबंधक कारवाई करण्यात येते. तसेच सदर इसमाविरुद्ध मोका कायद्यान्वये कारवाई करण्याचे प्रस्तावित आहे.

तसेच सपाई टास्क अंतर्गत प्राप्त होणाऱ्या संदेशाप्रमाणे सदर ठिकाणी चौकी, तपासपथक चे अधिकारी व कर्मचारी यांचेसह जावून सदर ठिकाणी अवैध दारू विक्री होते किंवा कसे याबाबत खात्री करण्यात येते. विक्री करतांना मिळून आल्यास त्यांचेविरुद्ध महाराष्ट्र प्रतिबंधक कायद्यांतर्गत कारवाई करून मुंबई प्रतिबंधक कायदा कलम ९३ अन्वये कारवाई करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भिवंडी-वाडा रोडवरील शेलार गावातील मुख्याध्यापकाने विद्यार्थ्यांनीशी
अश्लील चाळे केल्याबाबत**

(३) २८५९ (२२-०३-२०२०). डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सोवा), श्री.योगेश सागर (चारकोप) :
सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) भिवंडी-वाडा रोडवरील शेलार गावातील हिंदी माध्यम शाळेतील मुख्याध्यापकाने शाळेत शिकणाऱ्या १४ वर्षीय अल्पवयीन विद्यार्थ्यांनीशी अश्लील चाळे केल्याची घटना घडल्याचे दिनांक २६ डिसेंबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर घटनेनंतर परिसरात संतापाची लाट पसरली असून विकृत मुख्याध्यापकाला कठोर शिक्षा होण्याच्या दृष्टीने तालुका पोलीस ठाण्यात पिडीत मुलीच्या पालकांनी तक्रार नोंदविली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार याप्रकरणी दोषी असलेल्या मुख्याध्यापकावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०९-१२-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) सदर प्रकरणी पीडित अल्पवयीन मुलीने दिलेल्या तक्रारीवरून भिवंडी तालुका पोलीस ठाणे येथे गु.र.नं. ४८७/२०१९ भादंवि सं कलम ३५४ (अ) (१) (२) (४), सह बालकांचे लैंगिक अपराधापासून संरक्षण अधिनियम २०१२ चे कलम १२ प्रमाणे दिनांक २६.१२.२०१९ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदर गुन्ह्यातील आरोपीताला अटक करण्यात आली असून सध्या आरोपी हा जामीनावर मुक्त आहे. नमुद गुन्ह्यासंदर्भात मा.न्यायालयात दोषारोप पत्र दाखल करण्यात आले असून सद्यस्थितीत सदर गुन्हा न्यायप्रविष्ट आहे.
(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

वसई (जि.पालघर) किल्ल्याच्या सुरक्षेबाबत उपाययोजना करण्याबाबत

(४) ४००५ (२३-०३-२०२०). श्री.अबू आजमी (मानखुर्द शिवाजीनगर), श्री.रईस शेख (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वसई (जि.पालघर) किल्ल्यावर रात्रीच्या अंधाराचा फायदा घेत नशेखोर नागरिकांनी आग लावल्याची घटना घडल्याचे दिनांक ८ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या आगीमध्ये किल्ल्यावर असणारी खजुरांची झाडे जळाली आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, किल्ल्यात बसणाऱ्या नशेखोर लोकांना दूर ठेवण्यासाठी आणि किल्ल्याच्या सुरक्षेबाबत शासनातर्फे कोणत्या उपाययोजना करण्यात आल्या वा येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०९-१२-२०२०) : (१) वसई किल्ला आग लागल्याची घटना खरी आहे. परंतु सदरची आग अज्ञात कारणामुळे लागल्याबाबत भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण वसई उपमंडळ वसई, जि. पालघर यांनी कळविले आहे.

(२) या आगीमध्ये किल्ल्यावरील सुके गवत व पालापाचोळा जळालेला आहे. इतर कोणत्याही प्रकारचे नुकसान झाले नसल्याचे भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण, वसई उपमंडळ यांनी कळविले आहे.

(३) किल्ल्यात बसणाऱ्या नशेखोर लोकांना दूर ठेवण्यासाठी आणि किल्ल्याच्या सुरक्षेबाबत भारतीय पुरातत्व विभागाकडून सुरक्षा रक्षक नेमण्यात आलेले आहेत. तसेच वसई पोलीस ठाणे येथून दिवसा व रात्री किल्ला व परिसरात पोलीस अधिकारी व कर्मचारी यांची गस्त नेमण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कर्नाळा नागरी सहकारी बँक मर्यादित, पनवेल कडून मुद्रांक शुल्क वसूल करण्याबाबत

(५) १४८६८ (१३-११-२०२०). श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.महेश बालदी (उरण), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कर्नाळा नागरी सहकारी बँक मर्यादित, पनवेल (ता.पनवेल, जि.रायगड) च्या व्यवस्थापनाने कर्ज वाटप व नुतनीकरण करताना चुकवलेले मुद्रांक शुल्क दंडासह वसूल करण्याबाबतची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान मुद्रांक जिल्हाधिकारी, रायगड यांच्याकडे निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम / मुंबई मुद्रांक अधिनियमानुसार आवश्यक मुद्रांक शुल्क कर्नाळा बँकेने न भरल्यामुळे शासनाचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याचे जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक, सहकारी संस्था, रायगड - अलिबाग यांनी दिनांक १९ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या तपासणी अहवालात स्पष्टपणे नमुद केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहु बाब दिनांक २० जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास मुद्रांक जिल्हाधिकारी, रायगड यांच्या निदर्शनास आणली असतानाही महसूल वसुलीबाबत कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करून बुडविलेला महसूल वसूल करण्यासह दिरंगाई करणा-या संबंधित अधिका-यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच या कार्यवाहीचे स्वरूप काय आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (०९-१२-२०२०) : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

कर्नाळा नागरी सहकारी बँक मर्यादित, पनवेल यांचे केलेल्या तपासणीच्या अनुषंगाने जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक सहकारी संस्था रायगड-अलिबाग यांनी दि.१९/१२/२०१९ रोजीच्या तपासणी अहवालामध्ये बँकेने कर्ज प्रकरणात मुद्रांक शुल्क चुकविल्याचा आक्षेप नोंदविलेला आहे. उक्त बाब मा.विधानसभा सदस्य यांचे दि.२०.०१.२०२० रोजीच्या पत्रान्वये निदर्शनास आल्यानंतर सह जिल्हा निबंधक, रायगड यांनी त्यांच्या दि.२३.०१.२०२० च्या पत्रान्वये जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक सहकारी संस्था, रायगड यांना सदर अहवालाची प्रत व आक्षेपित कर्ज प्रकरणातील दस्तऐवजांच्या प्रतीची मागणी करण्यांत आली तदनंतर उक्त बाबत दि.३०.०९.२०२० रोजी स्मरणपत्र देण्यात आलेले आहे.

जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक सहकारी संस्था, रायगड-अलिबाग यांचे दि.२७.०२.२०२० रोजीच्या पत्रान्वये पाठविण्यात आलेला अहवाल दि.०१.१०.२०२० रोजी सह जिल्हा निबंधक तथा मुद्रांक जिल्हाधिकारी, रायगड यांचे कार्यालयास प्राप्त झालेला असून उक्त अहवालात नमुद एकूण ६३ प्रकरणांची पडताळणी करणेकरीता उक्त प्रकरणे सादर करणेबाबत व्यवस्थापक, कर्नाळा नागरी सहकारी बँक मर्या. पनवेल यांचेकडे मागणी करण्यात आली होती. त्यानुषंगाने बँकेच्या प्रभारी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी त्यांच्या दि.१३.११.२०२० च्या पत्रान्वये सदर प्रकरणी पनवेल शहर पोलीस स्टेशन येथे गुन्हा दाखल झाला असून सध्यास्थितीत सदरच्या गुन्हाचा तपास हा गुन्हे शाखा, नवी मुंबई येथे वर्ग झालेला आहे व ही सर्व प्रकरणे तपासाकरिता पोलीसांनी जप्त करण्यात आली असल्याने सदरची कागदपत्रे बँकेकडे उपलब्ध नाहीत असे कळविले असता, सदर प्रकरणी गुन्हे शाखेकडे चौकशी केली असता सदर प्रकरणांचा तपास आर्थिक गुन्हे शाखा पुणे यांचे मार्फत सुरु असल्याचे समजले, त्यानुसार दि.२०.११.२०२० रोजी आर्थिक गुन्हे शाखा, पुणे यांचे कार्यालयाकडून सदर दस्तांच्या प्रती उपलब्ध करून घेण्यांत आलेल्या असून त्यानुषंगाने महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियमाच्या कलम ३३ नुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) व (५) जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक सहकारी संस्था, रायगड-अलिबाग यांचे दि.२७.०२.२०२० रोजीच्या ई-मेल द्वारे पाठविण्यात आलेल्या तपासणी अहवालाच्या आधारे बुडविलेला महसूल वसूल करण्याच्या अनुषंगाने झालेल्या विलंबाबाबत सह जिल्हा निबंधक तथा मुद्रांक जिल्हाधिकारी, रायगड यांचे स्पष्टीकरण मागविण्यात आले आहे. उक्त स्पष्टीकरण प्राप्त झाल्यानंतर दिरंगाई करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याच्या अनुषंगाने पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

**राज्यात महाबीजसह विविध नामांकित कंपन्यांकडून निकृष्ट प्रतीच्या
बियाणांची विक्री होत असल्याबाबत**

(६) १४९६८ (१५-११-२०२०). श्री.देवेन्द्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.मनोहर चंद्रिकापूरे (अर्जुनी-मोरगांव), श्री.यशवंत माने (मोहोळ), श्री.अनिल पाटील

(अमळनेर), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्रीमती प्रतिभा धानोरकर (वरोरा), डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सोवा), श्री.चंद्रकांत उर्फ राजुभैय्या रमाकांत नवघरे (बसमत), श्री.बबनराव दत्तात्रय यादव (लोणीकर) (परतूर), श्रीमती श्वेता महाले (चिखली), श्री.माधवराव जवळगावकर पाटील (हदगाव), श्रीमती नमिता मुंदडा (केज), श्री.नामदेव ससाने (उमरखेड), श्री.शिरीष चौधरी (रावेर), श्रीमती मोनिका राजळे (शेवगांव - पाथर्डी), श्री.दौलत दरोडा (शहापूर), श्री.अशोक पवार (शिरूर), श्री.संग्राम जगताप (अहमदनगर शहर), श्री.शेखर निकम (चिपळूण), श्रीमती सुमन पाटील (तासगाव - कवठेमहांकाळ), श्री.सुनिल शेळके (मावळ), श्री.बाळासाहेब आजबे (आष्टी), श्री.नितीन अर्जुन (ए.टी.) पवार (कळवण), श्री.सुनिल भुसारा (विक्रमगड), श्री.दिलीप मोहिते-पाटील (खेड आळंदी), श्री.सुनिल टिंगरे (वडगाव शेरी), श्री.राजेश पाटील (चंदगड), श्री.बबनराव शिंदे (माढा), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व), श्री.रवि राणा (बडनेरा) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सन २०२० च्या खरिप हंगामासाठी शेतकऱ्यांनी महाबीज तसेच विविध नामांकित कंपन्यांचे खरेदी केलेले सोयाबीन, मका, कापूस, तूर व हरभरा इत्यादी पिकांचे बियाणे निकृष्ट प्रतीचे तसेच उगवण क्षमता कमी असलेले असल्यामुळे हजारो शेतकऱ्यांना दुबार पेरणी करावी लागल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू बियाणे उगवले नसल्यामुळे शेतकऱ्यांनी संबंधित स्थानिक कृषी अधिकारी, प्रधान सचिव, कृषी विभाग, कृषी मंत्री व मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे दिनांक २४ जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास तक्रारी केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अकोला जिल्ह्यात बनावट बियाणांच्या एकूण ३३६१ तक्रारीपैकी कृषी विभागाच्या पंचनाम्यात केवळ ३३५ तक्रारी योग्य असल्याचा अहवाल कृषी विभागाकडून महाबीजकडे देण्यात आला असता केवळ ३५ शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्यात आली असून याच जिल्ह्यात खासगी कंपन्यांकडे प्राप्त झालेल्या ८०३९ तक्रारी पैकी केवळ १११ तक्रारी योग्य असल्याचे सांगून त्यांना मोबदला देण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना झालेल्या नुकसानीची भरपाई देण्याबाबत मा.मुख्यमंत्री यांनी दिनांक २८ जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास घोषणा करून त्याबाबत चौकशी करण्यासाठी परभणी येथील वसंतराव नाईक कृषी विद्यापिठाचे सोयाबीन विषयक तज्ज्ञ आणि कृषी विभागाचे ज्येष्ठ अधिकारी यांची समिती नेमण्यात आली असल्याचे मा.कृषी मंत्री यांनी जाहीर केले, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदर समितीच्या अहवालानुसार किती खासगी कंपन्यांविरुद्ध गुन्हे दाखल करण्यात असून महाबीजमधील संबंधित जबाबदार अधिकारी यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत तसेच शेतकऱ्यांना मोफत दर्जेदार बियाणे उपलब्ध करून नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (०२-१२-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) अंशतः खरे आहे

अकोला जिल्ह्यात महाबीज व खाजगी कंपन्यांनी उत्पादित सोयाबीन बियाणाच्या एकूण ८०३९ तक्रारी प्राप्त असून त्यापैकी महाबीजच्या ३३६१ व खाजगी बियाणे कंपन्यांच्या ४६७८ तक्रारी प्राप्त आहेत. सदर तक्रारींची तालुकास्तरीय तक्रार निवारण समितीने तपासणी करून त्यापैकी महाबीजच्या ३३५ व खाजगी कंपन्यांच्या ३४६ अशा एकूण ६८१ तक्रारीमध्ये बियाणे सदोष असल्याचे अहवाल दिलेले आहेत. आज अखेर अकोला जिल्ह्यात सोयाबीन सदोष बियाणे तक्रारीपैकी महाबीजने ६.६ क्विंटल बियाणे व रुपये ३,६६,४००/- रोख स्वरूपात शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई दिली असून खाजगी कंपन्यांनी ४५.३ क्विंटल बियाणे व रुपये ५,२४,४६०/- रोख स्वरूपात शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई दिलेली आहे.

(४) राज्यात सोयाबीन बियाणाच्या उगवणीबाबतच्या तक्रारीच्या अनुषंगाने महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी, पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला व वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी यांना तांत्रिक अहवाल सादर करण्याबाबत कळविण्यात आले होते. त्यानुसार तीनही कृषि विद्यापीठांनी अहवाल सादर केले आहेत.

(५) राज्यात ४२ सोयाबीन उत्पादक कंपन्यांविरुद्ध ८३ पोलीस गुन्हे दाखल करण्यात आलेले आहेत. बियाणे अधिनियमातील तरतूदीनुसार अप्रमाणित बियाणांबाबत ९६५ न्यायालयीन दावे दाखल करण्यात आले आहेत. सोयाबीन उत्पादक कंपन्यांना सदोष बियाणे प्रकरणी शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत निर्देश देण्यात आलेले आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्राच्या सागरी हद्दीत बाहेरील राज्यातील बोटींना मासेमारी करण्यास बंदी घालण्याबाबत

(७) १५००७ (१५-११-२०२०). अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.सुनील राणे (बोरीवली), डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सावा), श्री.मंगलप्रभात लोढा (मलबार हिल) : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील सागरी हद्दीत मासेमारीसाठी गुजरात तसेच इतर राज्यातील बहुसंख्य मासेमारी बोटी सर्रास मासेमारी करत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबईतील भाऊचा धक्का येथे मासेमारी व्यवसायासाठी गुजरातमधील साधारण १००० ते १५०० बोटी येत असून ज्यावर बंदी आहे अशा प्रकारची गुप पद्धतीची मासेमारी करीत असतानाही मत्स्यव्यवसाय विभाग त्याकडे दुर्लक्ष करत आहे, हे खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, गुजरातमधील सागरी हद्दीत इतर राज्यातील मासेमारांनी मासेमारी केल्यास एक लाख रुपयांचा दंड व त्या दिवशी पकडलेल्या माशांच्या पाचपट दंड आकारण्यात येणारे विधेयक गुजरात विधानसभेने मंजूर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, गुजरात राज्याच्या धर्तीवर महाराष्ट्राच्या सागरी हद्दीत बाहेरील राज्यातील बोटींना मासेमारी करण्यास बंदी आणण्यासाठी मासेमारी प्रतिबंधक विधेयक मंजूर करण्यासाठी शासन भूमिका घेणार आहे काय,
- (५) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. अस्लम शेख (०१-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे आहे.

(४) राज्याच्या जलधी क्षेत्रात अवैध व अनधिकृत मासेमारीस आळा घालण्याच्या दृष्टीने अनधिकृत नौकांवर कठोर कारवाई करण्याच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम १९८१ कायद्यामध्ये सुधारणा करण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला जिल्हा परिषदेमार्फत राबविण्यात आलेल्या दुधाळ
जनावरे गट वाटपामध्ये झालेला गैरव्यवहार**

(८) १५०३० (१५-११-२०२०). श्री.राजेश एकडे (मलकापूर) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्हा परिषदेमार्फत विशेष घटक योजनेअंतर्गत दुधाळ जनावरे गट वाटपात गैरव्यवहार झाल्याचे दिनांक १ सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर गैरव्यवहारांच्या अनुषंगाने प्राप्त तक्रारी नुसार चौकशी समिती गठित करण्यात आली असून गैरव्यवहाराबाबत समितीने अद्यापपर्यंत आपला अहवाल सादर केलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्याअनुषंगाने दुधाळ जनावरे वाटपामध्ये गैरव्यवहार करणाऱ्या संबंधितावर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुनिल केदार (०१-१२-२०२०) : (१), (२) व (३) विशेष घटक योजनेअंतर्गत दुधाळ जनावरांचे गट वाटपाबाबत लेखी तक्रार जिल्हा परिषद, अकोला यांचेकडे प्राप्त झालेली आहे.

सदर प्रकरणी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अकोला यांनी चौकशी करण्यासाठी समिती गठीत केली असून, समितीकडून सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात येत आहे. सदर चौकशी एक महिन्याच्या आत पूर्ण करून, चौकशी अहवाल शासनास सादर करण्याबाबत संबंधितांना सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गुहागर (जि.रत्नागिरी) येथील महाराष्ट्र मेरिटार्इम बोर्डाच्या शासकीय
जागेमधील झाडांची अवैधरित्या तोड करून चोरी केल्याबाबत**

(९) १५०३६ (२६-११-२०२०). श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय बंदरे मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गुहागर (जि.रत्नागिरी) समुद्रकिनारी असलेल्या महाराष्ट्र मेरिटार्इम बोर्डाच्या शासकीय जागेवरील झाडांची अवैधरित्या तोड करून त्यांची चोरी करण्यात आल्याचे दिनांक ६ जुलै, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत स्थानिक नागरिकांनी झाडे तोडणाऱ्यांची नावे, वाहतूक करणारी गाडी, तिचा नंबर याची माहिती सहाय्यक बंदर निरीक्षक यांच्याकडे दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक १३ जुलै, २०२० रोजीच्या पत्रान्वये ही बाब मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरिटार्इम बोर्ड यांच्या निदर्शनास आणून दिली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून झाडे अवैधरित्या तोडून चोरून नेणाऱ्या तसेच त्याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अस्लम शेख (०२-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

सदर झाडे दिनांक ०३.०६.२०२० रोजी झालेल्या निसर्ग चक्रीवादळामुळे पडली आहेत.

(२) होय.

दिनांक ०६.०७.२०२० रोजी गुहागर चे माजी नगराध्यक्ष यांनी भ्रमणध्वनीद्वारे सहाय्यक बंदर निरीक्षक, पालशेत यांना कळविले आहे.

(३) होय.

(४) सदर झाडांची तोड/कत्तल झालेली नाही. निसर्ग चक्रीवादळामुळे झाडे पडलेली आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्पाच्या भूसंपादनाबाबत

(१०) १५०९४ (२६-११-२०२०). श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्याच्या विकासाच्या बाबतीत अत्यंत महत्वाच्या असणाऱ्या मुंबई-अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्पासाठी आवश्यक असणाऱ्या महाराष्ट्रातील जमिनीचे अधिग्रहण अत्यंत धिऱ्या गतीने होत असून माहे ऑक्टोबर, २०२० पर्यंत केवळ २३ टक्के भूसंपादन करण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, आवश्यक भूसंपादन लवकरात लवकर पूर्ण करून हा प्रकल्प वेळेत पूर्ण होण्यासाठी राज्य शासनाकडून कोणते नियोजन करण्यात आले आहे,
- (३) असल्यास, किती दिवसांत आवश्यक भूसंपादन पूर्ण करण्यात येणार आहे तसेच या प्रकल्पाकरिता मंत्री व प्रमुख अधिकाऱ्यांची विशेष समिती स्थापन करण्यात येणार आहे काय,
- (४) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (०३-१२-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

मुंबई-अहमदाबाद अतिजलद रेल्वे प्रकल्पासाठी मुंबई उपनगर, ठाणे व पालघर या तीन जिल्ह्यातील जमिनीपैकी (शासकीय, रेल्वे व वन जमीन वगळता) एकूण २६७.०९ हे. आर खाजगी जमिनीची आवश्यकता असून त्यापैकी ४९.७२ हे. आर जमिनीचे भूसंपादन पूर्ण झाले असून त्याची टक्केवारी १८.६१ इतकी आहे. उर्वरित खाजगी जमिनीच्या संपादनाची कार्यवाही भूसंपादन अधिनियम, २०१३ च्या तरतूदीनुसार व थेट खरेदीच्या धोरणानुसार सुरु आहे.

(२), (३) व (४) मुंबई- अहमदाबाद बुलेट ट्रेन प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी स्थापन केलेल्या नॅशनल हाय स्पीड रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड (NHSRCL) या विशेष उपयोजिता वाहन कंपनीमध्ये २५% समभाग खरेदीस शासन निर्णय क्र. आरएलवाय २०१४/ ९५/प्र.क्र.३१/रेल्वे कक्ष, दि.१२/०९/२०१७ अन्वये राज्य शासनाची मान्यता देण्यात आली आहे. प्रकल्प अंमलबजावणीची जबाबदारी नॅशनल हाय स्पीड रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड यांची असल्याने या प्रकल्पाकरिता मंत्री व प्रमुख अधिकाऱ्यांची विशेष समिती स्थापन करण्याचे कोणतेही प्रयोजन नाही.

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेतर्गत केळी पिकासंदर्भात निविदा

जाहीर करताना निकषात बदल करण्याबाबत

(११) १५१०८ (२६-११-२०२०). श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.चंद्रकांत (भाऊ) निंबाजी पाटील (मुक्ताईनगर), श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

- (१) प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेतर्गत केळी पिकासंदर्भात शासनाने सन २०२०-२१ ते २०२२-२३ या वर्षासाठी निविदा जाहीर करताना केलेले बदल केळी उत्पादकांवर अन्याय करणारे व विमा कंपन्यांना लाभ देणारे आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर निकषात बदल करून फेरनिविदा काढण्याची मागणी विधानसभा विरोधी पक्षनेता यांनी मा.मुख्यमंत्री महोदयांना दिनांक ९ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास पत्राद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, केळी विमाबाबत कंपन्यांनी निकष बदलल्यामुळे जळगाव जिल्हयातील केळी उत्पादकाचे नुकसान होणार असल्यामुळे त्यांचे प्रतिनिधी यांची मा.मुख्यमंत्री, जळगावचे पालकमंत्री, लोकप्रतिनिधी, अधिकारी व कर्मचारी यांच्यासमवेत दिनांक २० ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास बैठक घेण्यात आली असता उक्त बैठकीत अनियमितता दूर करण्यासाठी उपसमितीची नियुक्ती करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपसमिती आपला अहवाल किती दिवसात सादर करणार आहे वा केला आहे, सादर केला असल्यास अहवालाच्या शिफारशी काय आहेत,
- (५) असल्यास, त्यानुषंगाने तसेच विरोधी पक्षनेता यांनी केलेल्या मागणीनुसार केळी पिकासंदर्भातील निकषात बदल करून फेरनिविदा काढण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपिक विमा योजनेची प्रभावी अमंलबजावणी व हवामान धोके निश्चित करण्यासाठी मा. आयुक्त कृषि यांचे अध्यक्षतेखाली दिनांक ११ नोव्हेंबर २०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये समिती गठित करण्यात आली आहे. सदर समितीने अधिसूचित फळपिकांसाठी हवामान विभाग निहाय, जिल्हानिहाय व्यवहारीक हवामान धोके (शास्त्रोक्त स्पष्टीकरण व संशोधन संदर्भासह) निश्चित करून शासनास शिफारस करणार आहे.

(४) अद्यापर्यंत अहवाल प्राप्त झालेला नाही. समिती आपला अहवाल दि.१५/१२/२०२० पर्यंत शासनास सादर करणार आहे. त्यानुसार कार्यवाही चालू आहे.

(५) आंबिया बहार सन २०२०-२१ करिता सद्यस्थितीतील निविदा रद्द करून नवीन निविदा प्रसिद्ध करण्यासाठी विशेष बाब म्हणून मान्यता देणेबाबत प्रस्ताव केंद्र शासनास सादर करण्यात आला असता, केंद्र शासनाने त्यांचे दिनांक ११ सप्टेंबर २०२० व ०६ ऑक्टोबर २०२० रोजीच्या पत्रान्वये आंबिया बहार सन २०२०-२१ मधील द्राक्ष तसेच स्ट्राबेरी या फळपिकासाठीचा पहिला हवामान धोका दि. १६ ऑक्टो. २०२० पासून सुरु होत असल्याने पुर्न-निविदा काढण्यास परवानगी दिलेली नाही. मात्र पुढील वर्ष सन २०२१-२२ करिता सुधारित प्रस्ताव सादर करणेबाबत निर्देश दिले आहेत.

पुर्व विदर्भात स्वतंत्र कृषि विद्यापीठ स्थापन करण्याबाबत

(१२) १५१९७ (१८-११-२०२०). श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.बंटी भांगडिया (चिम्बरू), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विदर्भातील ११ जिल्हयांसाठी डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, अकोला हे एकच विद्यापीठ असल्याने उत्पादनक्षम वाण, पूरक तंत्रज्ञान देण्यास अपयशी ठरत असल्यामुळे या भागातील शेतकऱ्यांना पारंपारिक पीक पध्दतीवरच अवलंबित रहावे लागत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, डॉ पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला चे विभाजन करून पुर्व विदर्भात चंद्रपूर जिल्हयात स्वतंत्र कृषि विद्यापीठ स्थापन करण्यासदर्भात गठीत करण्यात आलेल्या डॉ. वेंकटेश्वरलु समितीचा सकारात्मक अहवाल शासनास प्राप्त झाला आहे,हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त समितीच्या अहवालाच्या अनुषंगाने नविन कृषी विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्र अंतर्गत येणारी महाविद्यालये, संशोधन केंद्रांची पिकांचा विचार करून विभागणी व आवश्यक निधी इत्यादी बाबींचा सविस्तर अहवाल कृषि परिषद कार्यालयाने विद्यापीठाकडून मागविला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४)असल्यास, सदर अहवाल कृषि परिषदेला प्राप्त झाला आहे काय, त्यानुषंगाने पुर्व विदर्भात चंद्रपूर जिल्हयात स्वतंत्र कृषि विद्यापीठ स्थापन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (०१-१२-२०२०) : (१) नाही, हे खरे नाही.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) होय.

(४) डॉ. पंदेकृवि, अकोला विद्यापीठाने कृषि परिषद कार्यालयास दि.२१.१.२०२० रोजी नवीन कृषि विद्यापीठाचे कार्यक्षेत्र, त्याअंतर्गत येणारी सध्याची महाविद्यालये, संशोधन केंद्रांची पिकांचा विचार करून विभागणी व आवश्यक निधी याबाबतचा सविस्तर अहवाल सादर केलेला होता. तथापि सदर प्रस्तावात त्रुटी असल्याने प्रस्ताव सुधारीत करण्याबाबत कृषि परिषद कार्यालयाने डॉ. पंदेकृवि, अकोला विद्यापीठास कळविले आहे. याबाबत विद्यापीठ स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्नच उद्भवत नाही.

राज्यातील वृत्तवाहिनींच्या टीआरपी गैरव्यवहाराबाबत

(१३) १५१९८ (१४-११-२०२०). श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव (भायखळा), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्रीमती लताबाई सोनवणे (चोपडा), श्री.संतोष बांगर (कळमनुरी), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्रीमती प्रतिभा धानोरकर (वरोरा), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.सुभाष धोटे (राजुरा), श्री.लहू कानडे (श्रीरामपूर), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.श्रीनिवास वनगा (पालघर), श्री.वैभव नाईक (कुडाळ), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.प्रकाश फातर्पकर (चेंबूर), श्री.सदा सरवणकर (माहिम), श्री.उदयसिंग राजपुत (कन्नड) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात काही वृत्तवाहिनींच्या अधिकाधिक जाहीराती मिळविण्यासाठी प्रेक्षकांना पैसे देऊन कृत्रिमरित्या "टीआरपी" (टेलिव्हीजन रेटिंग पॉइन्ट) वाढविण्यासाठी गैरप्रकार करित असून त्यामुळे जाहिरातदारांचे कोटयवधी रुपयांचे नुकसान होत असल्याचे दिनांक ९ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, टीआरपी गैरप्रकारात सहभागी असलेल्या फक्त मराठी, बॉक्स सिनेमा आणि रिपब्लिक टीव्ही चॅनेल यांच्या बँक खात्यामधून कोटयवधीचे व्यवहार घडल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुंबई पोलीसांच्या गुन्हे शाखेच्या विशेष पथकाने रिपब्लिक वृत्तवाहिनीसह मराठी, बॉक्स सिनेमा वाहिनी आणि हंसा रिसर्च ग्रुप कंपनीचे मालक / मॅनेजर यांना टीआरपी गैरव्यवहार प्रकरणी अटक केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहे व त्यानुसार वृत्तवाहिनींच्या गैरप्रकार रोखण्यासह या गैरव्यवहारातील संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०३-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) गुन्हे प्रकटीकरण शाखा गु.र.क्र.१४३/२०२० या गुन्ह्याच्या अनुषंगाने झालेल्या आर्थिक व्यवहाराबाबतचा तपास करण्याकरिता आर्थिक गुन्हे शाखा, मुंबई यांचे तपास पथक तयार करण्यात आले असून, सदर गुन्ह्याचे अनुषंगाने संशयितांचे व्यवहाराचे तपशिल बँकेकडून प्राप्त करून घेण्यात येत असून सदर प्रकरणामध्ये अधिक तपास चालू आहे. तसेच मे.सरथ अँड असोसिएट्स या कंपनीची फॉरेन्सिक ऑडिटर म्हणून नेमणूक करण्यात आली आहे.

(३) गुन्हे प्रकटीकरण शाखा गु.र.क्र.१४३/२०२० (कांदिवली पोलीस ठाणे गु.र.क्र.८४३/२०२०) या गुन्ह्यामध्ये हंसा रिसर्च ग्रुप प्रा.लि. कंपनीचे रिलेशनशिप मॅनेजर विशाल वेदप्रकाश भंडारी व विनय राजेंद्र त्रिपाठी यांना अनुक्रमे दिनांक ०६.१०.२०२० व दिनांक १४.१०.२०२० रोजी अटक करण्यात आली आहे. फक्त मराठी चॅनेलचे मालक शिरीष पट्टणशेट्टी व बॉक्स सिनेमा चॅनेलचे

मालक नारायण नंदकिशोर शर्मा यांना दिनांक ०८.१०.२०२० रोजी अटक करण्यात आली आहे. तसेच तपासा दरम्यान एकूण १२ आरोपींना गुन्ह्यात अटक करण्यात आली आहे.

(४) हंसा रिसर्च ग्रुप प्रा.लि. ही एक रिसर्च कंपनी असून सदर कंपनी Broadcast Audience Research Council (BARC) या कंपनीचे बेरोमीटर लावण्याचे व सदर मीटर देखभालीचे काम करते. Broadcast Audience Research Council (BARC) ही कंपनी भारतात बत्तीस हजार करोडच्या टी.व्ही.अँड एजन्सीचा अॅनेलिसीस करतात. टी.व्ही.चॅनेल्स व टि.व्ही. प्रोग्रॅमची TelevisionRating Point काढणारी एकमेव कंपनी असून सदर कंपनी Ministry of Information and Broadcasting (MIB) आणि Telecom Regulatory Authority of India (TRAI) च्या मार्गदर्शनाखाली काम करते. सदर टी.आर.पी. मोजण्याकरिता BARC हे भारतातील ठराविक घरांमध्ये बेरोमीटर नावाचे यंत्र लावते. BARC करिता हंसा रिसर्च ग्रुप प्रा.लि. मुंबईसह महाराष्ट्रात सदरचे बेरोमीटर लावणे व त्यांचे देखभाल करण्याचे काम करते.

हंसा रिसर्च ग्रुप प्रा.लि. या कंपनीमधील रिलेशनशीप मॅनेजर श्री.विशाल भंडारी याने त्याच्या इतर साथीदारांबरोबर कट रचून कांदीवली (पश्चिम) मुंबई येथे तसेच अन्य ठिकाणी नोव्हेंबर २०१९ ते मे २०२० या कालावधीत रिलेशनशीप मॅनेजर म्हणून जे कर्तव्य करणे कायदेशीर असताना त्यांनी त्या पदाचा गैरवापर करून कंपनीने दिलेले कायदेशीर काम सोडून स्वतःच्या आर्थिक फायद्याकरिता कंपनीबरोबर केलेला डिस्कलोजर कराराचे उल्लंघन करून कंपनीतर्फे ज्या घरांमध्ये बेरोमीटर लावले आहे त्यातील तेजल सोलंकी तसेच अन्य व्यक्तींना फुस घालून त्यांनी इंडिया टुडे हे टिव्ही न्यूज चॅनेल तसेच अन्य काही चॅनेल्स जास्तीत जास्त काळ पाहावे याकरिता त्यांना पैसे दिले तसेच त्यांच्या इतर साथीदारांकडून कमिशन म्हणून पैसे स्विकारले. त्यामुळे कंपनीच्या विश्वासाहतेला तडा गेला असून विशाल भंडारी याने त्याच्याकडे सोपवण्यात आलेल्या डेटाबेसचा वापर अन्यायाने विश्वासघात करून तो अन्य लोकांबरोबर शेअर करून विक्री केल्याने हंसा रिसर्च ग्रुप प्रा.लि. या कंपनीचा अन्यायाने विश्वासघात करून फसवणूक केलेली आहे. सदर गुन्ह्यामध्ये हंसा रिसर्च ग्रुप प्रा.लि. कंपनीचे रिलेशनशीप मॅनेजर विशाल वेदप्रकाश भंडारी व विनय राजेंद्र त्रिपाठी यांना अटक करण्यात आली आहे. फक्त मराठी चॅनेलचे मालक शिरीष पट्टणशेट्टी व बॉक्स सिनेमा चॅनेलचे मालक नारायण नंदकिशोर शर्मा यांना देखील अटक करण्यात आली आहे. तसेच सदर गुन्ह्यामध्ये एकूण १२ आरोपींना अटक करून त्यांच्याविरुद्ध दिनांक २४.११.२०२० रोजी मा.न्यायालयात दोषारोप पत्र दाखल करण्यात आले आहे

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यात खदान माफियांनी बेकायदेशीर डोंगर पोखरून खोदकाम सुरु केल्याबाबत

(१४) १५४४७ (२६-११-२०२०). श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.श्रीनिवास वनगा (पालघर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पालघर जिल्हयातील बोईसर व आजूबाजूच्या परिसरातील नागझरी, निहे, किराट, लालोंडे इत्यादी भागात खदान माफियांनी डोंगर पोखरून तसेच वन विभागाच्या जमिनीवर बेकायदेशीररित्या जिलेटीन व डिट्रेनोटरमार्फत खोदकाम सुरु केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यामुळे पर्यावरणाचा ऱ्हास होत असून अतिशय स्फोटक असलेल्या जिलेटीनच्या वापरामुळे सुरक्षेचा प्रश्नही निर्माण झाला आहे तसेच खदानीना परवानगी व रॉयल्टी देताना वनविभागाची परवानगी घेणे बंधनकारक असताना नियम डावलून परवानगी देण्यात आली आहे , हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रस्तावित असलेल्या मुंबई अहमदाबाद महामार्गात देखील बेकायदेशीरपणे सुरु असलेल्या खदानीना महसूल विभागाने नियमबाह्य रॉयल्टी दिली असल्याने याबाबत तपासणी करून नियमबाह्य सर्व खदानी विनाविलंब कायमस्वरुपी बंद होण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (०२-१२-२०२०) : (१) व (२) वन परिक्षेत्र अधिकारी बोईसर यांनी कळविल्यानुसार मोजे नागझरी, निहे, किराट व लालोंडे येथील वन विभागाच्या ताब्यातील वनक्षेत्रात बेकायदेशीररित्या जिलेटीन व डिट्रेनोटरच्या सहायाने उत्खनन सुरु असल्याचे निदर्शनास आले नाही.

पालघर तालुक्यातील मौजे नागझरी, लालोंडे, किराट व निहे परिसरात तहसिलदार पालघर यांचेकडून विविध विभागाच्या परवानग्या घेवून खासगी मालकीच्या १० खदानधारकास दगड उत्खनननाकरिता तात्पुरते परवाने देण्यात आले असून त्यापासून शासनास ४६ लक्ष एवढे स्वामित्वधन प्राप्त झाले आहे.

- (३) अशी बाब निदर्शनास आली नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे जिल्हयातील मे.जे.एस. डब्ल्यू स्टील कोटेड प्रा.लि. या कंपनीवर कारवाई करण्याबाबत

(१५) १५५२४ (२६-११-२०२०). श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्री.राजेश पाडवी (शहादा) :

सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) तहसिलदार शहापूर (जि.ठाणे) यांनी दिनांक ११ मार्च, २०२० रोजी वा त्यासुमारास मे.जे.एस. डब्ल्यू स्टील कोटेड प्रा.लि. या कंपनीस अवैध उत्खनन केल्याबाबत नोटीस पाठविली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या कंपनीने उक्त नोटीसच्या अनुषंगाने खुलासा सादर करण्यास दिनांक ९ जुलै, २०२० पर्यंत मुदतवाढ मिळणेबाबत विनंती अर्ज केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाकडून चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने अवैध गौण खनिजाचे उत्खनन करणा-या सदरहू कंपनीवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (०२-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) मे.जे.एस. डब्ल्यू स्टील कोटेड प्रा.लि. या कंपनीच्या वतीने सदर प्रकरणाची संचिका मिळणेकामी दिनांक ०९/०७/२०२० रोजी तहसिलदार शहापूर यांचेकडे अर्ज करण्यात आला आहे.

(४) तहसिलदार शहापूर यांनी दिनांक १७/११/२०२० रोजीच्या आदेशान्वये रु.१५,५४,९०,४००/- दंडात्मक आदेश पारीत करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

माढा (जि.सोलापुर) तालुक्यातील लाभार्थ्यांना शेततळ्यांच्या अनुदानाची रक्कम देण्याबाबत

(१६) १५६४० (१५-११-२०२०). श्री.बबनराव शिंदे (माढा), श्री.संजयमामा शिंदे (करमाळा), श्री.यशवंत माने (मोहोळ), श्री.अनिल पाटील (अमळनेर), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मागेल त्याला शेततळे ही योजना तत्कालीन शासनाने राबविण्याचा निर्णय घेतला असून या योजनेच्या निकषानुसार शेतकऱ्यांनी स्वखर्चाने शेततळी तयार केल्यानंतर शेतकऱ्यांना अनुदानाची रक्कम वितरित केली जाते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, माढा (जि.सोलापुर) तालुक्यातील सुमारे ४५० पेक्षा अधिक शेतकऱ्यांनी बँकांकडून तसेच सावकारांकडून कर्ज घेऊन शेततळी केली असतानाही मागील २ वर्षांपासून या शेतकऱ्यांना अनुदानाची रक्कम वितरित करण्यात आली नसल्याचे दिनांक २७ सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी मौ.मानेगावंचे शेतकरी, जामगावंचे सरपंच, उदरगावंचे रयत क्रांती संघटनेचे पदाधिकारी यांनी माढा तालुका कृषी अधिकारी यांचेकडे चौकशी केली असता माढा तालुक्यातील अनेक पात्र शेततळ्यांचे अनुदान मंजूरीचे प्रस्ताव वरिष्ठ कार्यालयाकडे सादर केले आहेत परंतु शासनाकडून अनुदानाची रक्कम प्राप्त झालेली नाही असे त्यांना सांगण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्याअनुषंगाने माढा तालुक्यातील पात्र लाभार्थ्यांना शेततळ्यांच्या अनुदानाची रक्कम तातडीने देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संदीपानराव भुमरे (०१-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे, खरे नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात शासकीय नोकरी मिळविण्यासाठी उमेदवारांना
बनावट क्रीडा प्रमाणपत्रे बनवून दिल्याबाबत

(१७) १५७०९ (२७-११-२०२०). श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.महेश चौघुले (भिवंडी पश्चिम), श्रीमती सीमा महेश हिरे (सीमाताई) (नाशिक पश्चिम), श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर) : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) क्रीडा विभागात कार्यरत असणाऱ्या काही आजी-माजी अधिकाऱ्यांनी बनवून दिलेल्या बनावट क्रीडा प्रमाणपत्राच्या आधारे सन १९९७ ते २००५ या कालावधीत एकूण २५९ जणांनी राष्ट्रीय स्पर्धेत सहाभागी न होता नोकरी मिळवून शासनाची फसवणूक केल्याचे दिनांक ९ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले असून उक्त प्रकरणी क्रीडा आयुक्त, पुणे यांनी चौकशीचे निर्देश दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, ट्रम्पोलिन या खेळ प्रकारात राष्ट्रीय स्तरावर पदक जिंकल्याच्या बनावट प्राविण्य प्रमाणपत्रांची राज्यात विक्री करून सुमारे ८ कोटी ३७ लाख रुपयांचा गैरव्यवहार झाल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले असून यामध्ये सर्वाधिक २५८ जणांनी औरंगाबाद विभागात व नागपूर विभागामध्ये २१ जणांनी बनावट प्रमाणपत्र मिळवून शासकीय नोकरी मिळवली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय स्पर्धेत पदकविजेती कामगिरी करणाऱ्या खेळाडूंना ५ टक्के आरक्षणांतर्गत शासकीय सेवेत नोकरी दिली जात असताना बनावट शैक्षणिक व खेळांच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे नोकरी दिली जात असल्यामुळे गुणवत्ताधारक खेळाडूंना नोकरीची संधी मिळत नसल्याचे आढळून आले आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, विविध विभागांच्या आस्थापनांमध्ये बनावट शैक्षणिक अर्हता व खेळाच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे तृतीय व चतुर्थ वर्गामध्ये अनेक बनावट खेळाडू असून यांचा प्रतिबंध करण्यासाठी क्रीडा अधिकारी वगळून उच्च स्तरीय त्रयस्थ समिती नेमून सदरहू कर्मचाऱ्यांचे पुनःश्च प्रमाणपत्रांची पडताळणी व या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, त्याअनुषंगाने राज्यात बनावट खेळाडूबाबत आलेल्या तक्रारींचे निवारण करून संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत तसेच अन्याय झालेल्या उमेदवारांना शासकीय सेवेत सामावून घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुनिल केदार (०२-१२-२०२०) : (१) व (२) होय. ट्रम्पोलिन व टंबलिग या खेळ प्रकारात २५८ जणांनी बनावट प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेतल्या प्रकरणी आयुक्त, क्रीडा व युवक सेवा, पुणे यांनी चौकशीचे निदेश दिले आहेत.

(३), (४) व (५) बनावट खेळाडू प्रमाणपत्रासंदर्भात आयुक्त, क्रीडा व युवक सेवा, पुणे यांच्या स्तरावरून चौकशी होत आहे., २५८ खेळाडू उमेदवारांबाबत नियुक्तीपत्र रद्द करून प्रतिक्षा

यादीतील पात्र उमेदवारांचा नियुक्तीसाठी विचार करण्याबाबत नियुक्ती प्राधिकरणास सूचित करण्याचे निदेश, उपसंचालक, क्रीडा, औरंगाबाद विभाग यांना दिले असून याबाबत कार्यवाही सुरु आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

विदर्भातील शेतकऱ्यांना सोयाबीन पिकाच्या झालेल्या नुकसानाची भरपाई मिळण्याबाबत

(१८) १५७३० (१५-११-२०२०). श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर), श्रीमती प्रतिभा धानोरकर (वरोरा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर), श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विदर्भातील चंद्रपूर, वर्धा, नागपूर, भंडारा, गोंदिया, गडचिरोली, यवतमाळ, अमरावती आदी जिल्हांमध्ये सोयाबीन पिकांवर अळीचा प्रादुर्भाव झाल्यामुळे तसेच वातावरणात झालेल्या बदलामुळे सोयाबीन पिकांचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, हिंगणघाट व समुद्रपूर (जि.वर्धा) तालुक्यातील एकूण १५ हजार २१९ शेतकऱ्यांनी सोयाबीनची पेरणी केली असता सोयाबीन पिकांवर कीड रोगाचा प्रादुर्भाव होवुन समुद्रपूर तालुक्यात जवळपास ६ हजार हेक्टर पिकांचे व हिंगणघाट तालुक्यात १४ हजार हेक्टर पिकांचे असे एकूण २० हजार हेक्टर पिकांचे नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, काही जिल्ह्यात १०० टक्के, काही जिल्ह्यात ९० टक्के तर काही जिल्ह्यात ८० टक्के नुकसान सोयाबीन उत्पादक शेतकऱ्यांचे झाले असल्याने यासंदर्भात विधानसभा सदस्य,बल्लारपूर यांनी दिनांक १९ सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास मा.कृषी मंत्री यांना लेखी निवेदन सादर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, त्याअनुषंगाने उक्त जिल्ह्यांमधील सोयाबीनच्या पिकांच्या झालेल्या नुकसानीचे पंचनामे करुन नुकसानग्रस्त सोयाबीन उत्पादक शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (२७-११-२०२०) : (१) हे अशत: खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) विदर्भातील भंडारा, वर्धा, नागपूर, चंद्रपूर, यवतमाळ व अमरावती या जिल्ह्यात सोयाबीन पिकावर कीड / रोगामुळे बाधित झालेल्या क्षेत्राचे पंचनामे करण्यात आले असून नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना भरपाई देण्याबाबत महसूल विभागाकडून कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मालेगाव (जि.वाशिम) तालुका अंतर्गत एकूण ८६ ग्रामपंचायतीमध्ये
रोजगार हमी योजनेमध्ये झालेला गैरव्यवहार**

(१९) १५७४२ (२६-११-२०२०). श्री.राजेंद्र पाटणी (कारंजा) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मालेगाव (जि.वाशिम) तालुका अंतर्गत एकूण ८६ ग्रामपंचायतीमधील रोजगार हमी योजना योजनेमध्ये गैरव्यवहार झाला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू गैरव्यवहाराची चौकशी करण्यासाठी दुसऱ्या जिल्ह्यातून आलेल्या समितीने सर्व प्रकरणाचा अहवाल जिल्हा परिषद प्रशासनाकडे माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त अहवालाच्या अनुषंगाने जिल्हा परिषद प्रशासनाकडून गैरव्यवहार करणाऱ्या संबंधित दोषी अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संदीपानराव भुमरे (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

- (२) होय.
- (३) जबाबदारी निश्चितीची कार्यवाही सुरु आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

माहूली ते चाकूर (ता.मानोरा, जि.वाशिम) येथील पाणंद रस्त्यांच्या कामास मंजूरी देण्याबाबत

(२०) १५७४९ (२३-११-२०२०). श्री.राजेंद्र पाटणी (कारंजा) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) माहूली ते चाकूर (ता.मानोरा, जि.वाशिम) येथील शेतीच्या पांढऱ्या रस्त्याची दुरावस्था झाल्यामुळे रस्त्याच्या कामाला मंजूरी देण्यात यावी अन्यथा जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोर उपोषण करण्यात येईल अशी मागणी शेतकऱ्यांनी तहसीलदार, मानोरा यांच्याकडे दिनांक २६ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, माहूली ते चाकूर येथील पाणंद रस्त्यांच्या कामास मंजूरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संदीपानराव भुमरे (०९-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

- (२) होय.

(३) निधी उपलब्धतेनुसार विहित पध्दतीने सदर रस्त्याचे काम पालकमंत्री पाणंद रस्ते योजनेअंतर्गत सुरु करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चंद्रपूर जिल्हयातील मुल, पोंभुर्णा, सावली यासह अनेक तालुक्यांमध्ये
वाळू तस्करी होत असल्याबाबत**

(२१) १५८८९ (१३-११-२०२०). श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्हयातील मुल, पोंभुर्णा, सावली यासह अनेक तालुक्यांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर वाळू तस्करी होत असल्याच्या तक्रारी सातत्याने प्राप्त होत असून या तालुक्यातील नदी काठावर वाळू तस्कर स्वतःच घाट तयार करून वाळू तस्करी करीत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्हयात शासकीय बांधकामांसाठी तसेच घरकुल बांधकामांसाठी वाळू उपलब्ध होत नसल्यामुळे बांधकामे प्रलंबित असून विधानसभा सदस्य, बल्लारपूर यांनी या प्रकरणी मा.मुख्यमंत्री व मा.महसूल मंत्री यांना दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२० रोजी वा ता सुमारास लेखी निवेदन सादर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार या तालुक्यात वाळू तस्करी करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (०२-१२-२०२०) : (१) चंद्रपूर जिल्हयात गौण खनिजाचे अवैध उत्खनन व वाहतूकीस प्रतिबंध करण्याकरिता स्थापन केलेल्या भरारी पथकाद्वारे माहे एप्रिल २०२० ते २५ नोव्हेंबर २०२० पर्यंत भरारी पथकाद्वारे ३३० प्रकरणामध्ये ३,००,५८,४८०/- एवढा दंड वसूल करून १३ व्यक्तींवर फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

(२) व (३) हे खरे आहे.

त्याअनुषंगाने जिल्हाधिकारी कार्यालयाने तहसिलदार मुल, सावली व पोंभुर्णा मार्फत रेतीघाटावर जाऊन मौका चौकशी केली असता अवैध रेतीसाठा आढळून आला नाही. तथापि, मुल येथील मौजा बोरचांदली येथे उमा नदीकाठावर अवैधपणे साठवणूक केलेला १०१७.१६ ब्रास रेतीसाठा तसेच मौजा बोरचांदली येथील ७४२ ब्रास रेतीसाठा आढळून आला असून तो जप्त करण्यात आला आहे. सदर जप्त केलेला रेतीसाठा शासकीय कामासाठी कार्यकारी अभियंता सार्वजनिक बांधकाम क्र.२ चंद्रपूर यांना उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

(४) सुधारीत वाळू/रेती निर्गती धोरण शासन निर्णय दिनांक ०३/०९/२०१९ अन्वये वाळूच्या अवैध उत्खनन व वाहतूकीला प्रतिबंध करण्यासाठी गाव, तालुका तसेच जिल्हा स्तरावर भरारी पथकाची स्थापना करण्यात आली आहे. सदर पथकामार्फत वेळोवेळी तपासणी करण्यात येते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

संगमनेर (जि.अहमदनगर) तालुक्यात भोगवटा वर्ग-२ च्या जमिनींची परस्पर खरेदी-विक्री होत असल्याबाबत

(२२) १५८९४ (२७-११-२०२०). श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गुंजाळवाडी, वेल्हाळे, सायखिंडी, कऱ्हे संगमनेर खुर्द (ता.संगमनेर, जि.अहमदनगर) व इतर गावातील भोगवटादार वर्ग-२ च्या व इतर सत्ता प्रकारातील शेतजमिनींची अत्यंत कमी भावाने खरेदी-विक्री सुरु असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी दिनांक २ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास एका संघटनेने प्रांत कार्यालयासमोर धरणे आंदोलन करून संबंधितांवर कारवाई करण्याची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, भोगवटादार वर्ग-२ च्या जमिनींची परस्पर खरेदी-विक्री होत असून महसूल व नजराणा शासनाकडे जमा न करता फेर खरेदी-विक्री होत असल्याने शासनाचे लाखो रुपयांचे नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,

(५) असल्यास, त्यानुसार संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (०२-१२-२०२०) : (१) सदर बाब खरी नाही.

(२) भारतीय जनसंसद या संघटनेने दुय्यम निबंधक कार्यालय क्र.१, संगमनेर यांच्या कार्यालयासमोर दिनांक २/१०/२०२० रोजी लाक्षणिक आंदोलन केलेले आहे.

(३) अशी बाब आढळून आलेली नाही.

(४), (५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील मुलुंड येथील अॅपेक्स रुग्णालयात आग लागून दोन रुग्णांचा मृत्यू झाल्याबाबत

(२३) १५९८६ (१३-११-२०२०). श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.प्रकाश फातर्पेकर (चेंबूर), श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.मिहीर कोटेचा (मुलुंड), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.सुनील राणे (बोरीवली), श्री.संतोष बांगर (कळमनुरी), श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील मुलुंड येथील अॅपेक्स रुग्णालयात दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास जनरेटरने पेट घेऊन लागलेल्या आगीत ११ रुग्णांना गंभीर दुखापत व दोन रुग्णांचा मृत्यू झाला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,

- (३) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहे व गंभीर दुखापत झालेल्या रुग्णांना व मृत रुग्णांच्या नातेवाईकांना कोणती मदत देण्यात आली वा येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०२-१२-२०२०) : (१), (२) व (३) नाही.

दिनांक १२.१०.२०२० रोजी मुलुंड पोलीस ठाणे हद्दीमधील ॲपेक्स रुग्णालयात जनरेटरने पेट घेऊन आग लागली होती. परंतू सदर ठिकाणी जनरेटरला लागलेल्या आगीमुळे हॉस्पिटलमधील रुग्णांना इतर हॉस्पिटल येथून घेऊन जात असताना व्हेन्टीलेटरवर असलेले कोविड रुग्ण श्री.पांडुरंग दत्तात्रय कुलकर्णी यांचा मृत्यू झाला आहे. तसेच दुसरे कोविड रुग्ण श्री.विरेंद्र सिंग यांना दिनांक १२.१०.२०२० रोजी फोर्टीस हॉस्पिटल, मुलुंड (पश्चिम), मुंबई येथे शिफ्ट करण्यात आले होते. त्यांचा दिनांक १३.१०.२०२० रोजी फोर्टीस रुग्णालयात कोविडमुळे मृत्यू झाला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

दापोली (जि.रत्नागिरी) तालुक्यामधील खाडीतील गाळ काढणेबाबत

(२४) १६२५९ (२६-११-२०२०). श्री.योगेशदादा कदम (दापोली) : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) आंजर्ला व आडे-उटंबर (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) येथील खाडीमध्ये गाळ साचल्यामुळे हर्णे, पाज तसेच आडे-उटंबर येथील मच्छीमार व्यावसायिकांना त्यांच्या होड्या लावण्यास अडचण निर्माण होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर खाडीतील गाळ काढण्यासाठी मच्छीमार व्यावसायिकांनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, त्यानुषंगाने दापोली तालुक्यातील सदरहू खाडीतील गाळ काढण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अस्लम शेख (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) महाराष्ट्र मेरिटाईम बोर्ड यांच्यामार्फत आंजर्ला, दाभोळ व आडे-उटंबर येथील खाडीतील गाळ काढण्याकरिता सविस्तर सर्वेक्षण होऊन अंदाजपत्रके तयार केली असून, प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा योजनेतर्गत मंजूरीसाठी प्रस्ताव केंद्र शासनास सादर करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दर्यापूर आणि अंजनगाव (सुर्जी) (जि.अमरावती) तालुक्यातील
पिकांवर मोड्याक रोगाचा झालेला प्रादुर्भाव**

(२५) १६६३२ (१५-११-२०२०). श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर) : सन्माननीय कृषी मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दर्यापूर आणि अंजनगाव (सुर्जी) (जि.अमरावती) तालुक्यात खारपाण पट्ट्याचा भाग असून सन २०२० च्या खरीप हंगामात दोन्ही तालुक्यातील शेतकऱ्यांनी मोठ्या प्रमाणात मुग आणि उडीद या पिकांची पेरणी केली असता मोड्याक या रोगाच्या प्रादुर्भावामुळे पिकांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू रोगाच्या प्रादुर्भावामुळे शेतकऱ्यांची पिके नष्ट होवून शेतकऱ्यांचे आर्थिक नुकसान झाले असल्याचे आढळून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दर्यापूर आणि अंजनगाव (सुर्जी) तालुक्यातील नुकसान झालेल्या पिकांची पाहणी करून नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (२७-११-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) नैसर्गिक आपत्ती अंतर्गत नुकसानग्रस्त क्षेत्राचे पंचनामे करण्यात येवून नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना भरपाई देण्याबाबत महसूल विभागाकडून कार्यवाही सुरु आहे

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विदर्भ व मराठवाड्यात कपाशी पिकांवर बोंड अळीचा प्रादुर्भाव झाल्याबाबत

(२६) १६७०१ (१५-११-२०२०). श्री.चंद्रकांत ऊर्फ राजुभैर्या रमाकांत नवघरे (बसमत), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व), श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर), श्री.संजिवरेड्डी बोदकुरवार (वणी), डॉ.अशोक उईके (राळेगाव), श्रीमती श्वेता महाले (चिखली), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर), श्री.संदिप क्षिरसागर (बीड), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठवाड्यात कपाशीवर गुलाबी बोंड अळीसह दाहिया रोगाचा प्रादुर्भाव झाल्याचे औरंगाबाद येथील कृषी विज्ञान केंद्राच्या तज्ञांनी केलेल्या पाहणीत आढळून आल्याचे दिनांक ८ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले असून दाहिया रोगाचा प्रादुर्भाव वाढत राहिल्यास

कपाशीचा हंगाम एकाच वेचणीत पूर्ण होवुन कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान होईल असे मत तज्ञांनी व्यक्त केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच विदर्भातील अकोला, चंद्रपूर (ता.चिमूर, वरोरा), यवतमाळ (ता.वणी, मोरेगांव व झरी-जामडी), अमरावती (ता.दर्यापूर, अंजनगाव (सुर्जी)) व वर्धा (ता.समुद्रपुर) जिल्ह्यांतील कपाशी पिकांवर बोंडसड, बोंडअळी व गुलाबी बोंड अळीचा प्रादुर्भाव झाल्यामुळे शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले,हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, विदर्भात बोंड अळीचा प्रादुर्भाव वाढत असून त्यावर तातडीने उपाययोजना न केल्यास प्रादुर्भाव मोठ्या प्रमाणावर वाढू शकतो असे मत डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठाच्या तज्ञांनी दिनांक २३ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास व्यक्त केले, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, बोंडअळीची औषधे फवारून सुध्दा रोगाचा प्रसार कमी होत नसुन कपाशीवर बोंड अळीचे व्यवस्थापन करण्यासाठी कृषी विभागाकडून दिरंगाई होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, विदर्भ व मराठवाड्यातील कपाशी पिकांचे सर्वेक्षण करून गुलाबी बोंडअळी व दाहिया रोगाचा होणारा प्रादुर्भाव रोखण्यासह नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (०१-१२-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

या वर्षी सप्टेंबर ते ऑक्टोबर मधील सततच्या पावसामुळे मराठवाड्यात कपाशीवर गुलाबी बोंड अळीचा प्रादुर्भाव दिसून आला तर औरंगाबाद जिल्ह्यातील काही परिसरातील शेतामध्ये २०-२५ टक्के प्रमाणात कपाशीवर दाहिया रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आला होता, परंतु शास्त्रज्ञांनी दाहिया रोगाचा प्रादुर्भाव कमी करण्याकरीता प्रतिबंधात्मक व उपचारात्मक उपाययोजनांची माहितीपर वृत्त वृत्तांपत्रामध्ये प्रसिध्द करण्यात आले. पिकावरील कीड रोग सर्वेक्षण व सल्ला प्रकल्प (CROPSAP) अंतर्गत कृषि विद्यापीठाकडून वेळोवेळी प्राप्त होणाऱ्या सूचना (Advisory) शेतकऱ्यांना एम-किसान एस.एम.एस., ग्रामपंचायतस्तरावर जम्बो झेरॉक्स, घडीपत्रिका, गावसभा, प्रशिक्षणे, शेतीशाळा यामार्फत देण्यात आलेल्या आहेत. तसेच रेडीओ स्टेशन, वृत्तपत्रे व युटूबद्वारे शेतकऱ्यांमध्ये जागरूकता केलेली आहे. शेतकऱ्यांना वेळेमध्ये माहिती मिळाल्यामुळे यावर नियंत्रण ठेवणे शक्य झाले आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

विदर्भात गुलाबी बोंड अळीचा प्रादुर्भाव आढळलेल्या क्षेत्रावर वेळीच उपाययोजना करणे आवश्यक असल्याचे मत कृषि विद्यापीठाच्या तज्ञांनी व्यक्त केले होते.

(४) हे खरे नाही.

सतत पाऊस व ढगाळ वातावरण असे बोंडअळीसाठी पोषक वातावरण असल्यामुळे किडीचा प्रादुर्भाव वाढत असल्याचे निदर्शनास आले होते. परंतु शेतीशाळेमार्फत जनजागृती, अनुदानावर फेरोमन सापळे, आपत्कालीन किटकनाशके निविष्ठा पुरवठा, प्रचार व प्रसिध्दीसाठी माहिती पुस्तिका, एम-किसान पोर्टल मार्फत सल्ला प्रत्यक्ष शेतक-यांच्या मोबाईलवर पाठवून व गाव पातळी बैठका, वृत्तपत्र इत्यादींच्या माध्यमातून शेतक-यांना वेळेवर मार्गदर्शन व सल्ला दिल्यामुळे गुलाबी बोंड अळी प्रादुर्भाव कमी करण्याकरीता प्रतिबंधात्मक व उपचारात्मक उपाययोजना वेळेमध्ये केल्याने प्रादुर्भाव नियंत्रणात आहे.

(५) मराठवाड्यातील कापसावरील गुलाबी बोंडअळी व दहिया रोगाचा प्रादुर्भाव कमी करण्यासाठी वेळीच उपाययोजना केल्याने प्रादुर्भाव नियंत्रणात आलेला आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर जिल्ह्यातील डाळींब व द्राक्ष उत्पादक शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान

(२७) १६७४८ (२६-११-२०२०). श्री.बबनराव शिंदे (माढा) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माढा, पंढरपूर, सांगोले, माळशिरस (जि.सोलापूर) या तालुक्यांमधील डाळींब व द्राक्ष उत्पादक शेतकऱ्यांचे चालू वर्षी झालेल्या सततच्या पावसामुळे मोठ्या प्रमाणात आर्थिक नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, डाळींब व द्राक्षांच्या बागेत मशागत करणे, छाटणी करणे, खत देणे, औषधांवर खर्च करणे, मधमाशा विकत घेणे अशा प्रकारांनी शेतकऱ्यांनी बागेत बहार आणण्यासाठी लाखो रुपये खर्च केले आहेत, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वातावरणात होणारा बदल तसेच सतत पाऊस पडल्यामुळे डाळींब व द्राक्ष या फळांवर बुरशीजन्य रोगांचा प्रादुर्भाव वाढून तसेच स्वच्छ सुर्यप्रकाश मिळत नसल्यामुळे फळ निर्मिती होण्यास अडचणी येत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या तालुक्यांमधील नुकसानग्रस्त डाळींब व द्राक्ष उत्पादक शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत व कृषि विभागातील तज्ञांकडून समुपदेशन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबनाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) माहे जुन ते ऑक्टोबर, २०२० या कालावधीत अतिवृष्टी/पुरामुळे बाधित झालेल्या क्षेत्राकरीता मदत व पुनर्वसन विभागाचा शासन निर्णय क्र. सीएलएस-२०२०/प्र.क्र.२१९/म-३, दि.९/११/२०२० अन्वये जिरायत व आश्वासीत सिंचनाखालील पिकांच्या नुकसानीसाठी रु.१००००/-प्रती हेक्टर तर बहुवार्षिक पिकाकरीता रु.२५०००/- प्रती हेक्टर याप्रमाणे मदत देय

आहे. नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना भरपाई देण्याबाबत महसूल विभागाकडून कार्यवाही सुरू आहे. तसेच कृषि विभागातील तज्ञांकडून समुपदेशन बाबतची कार्यवाही केलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मंद्रूप (ता.जि.सोलापूर) येथील रस्त्यांसह शेत शिवरातील पाणंद रस्ते दुरुस्त करण्याबाबत

(२८) १६८०२ (२६-११-२०२०). श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मंद्रूप (ता.जि.सोलापूर) येथील मंद्रूप-औराद, मंद्रूप-कुरघोट, मंद्रूप-टाकळी, मंद्रूप-वांगी, मंद्रूप-हनुमाननगर, मंद्रूप-सटवाई मंदिर रस्त्यासह इतर शेत शिवरातील पाणंद रस्ते नादुरुस्त असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मंद्रूप येथील रस्त्यांसह शेत शिवरातील पाणंद रस्त्यांच्या दुरुस्तीची कामे त्वरित पुर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, सदरहू दुरुस्तीची कामे केव्हापर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संदीपानराव भुमरे (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही. मंद्रूप (ता.जि.सोलापूर) येथील मंद्रूप-औराद, मंद्रूप-कुरघोट, मंद्रूप-टाकळी, मंद्रूप-वांगी, मंद्रूप-हनुमाननगर, मंद्रूप-सटवाई मंदिर हे रस्ते पाणंद रस्ते नाहीत.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगणघाट (ता.हिंगणघाट, जि.वर्धा) शहरातील नवीन वस्तीमध्ये व मांडगाव येथे नवीन पोलीस चौकी स्थापन करण्याबाबत

(२९) १६८७२ (२६-११-२०२०). श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगणघाट (ता.हिंगणघाट, जि.वर्धा) शहराची वाढती लोकसंख्या व वाढती गुन्हेगारी लक्षात घेता शहरातील नवीन वस्तीमध्ये व मांडगाव येथे नवीन पोलीस चौकी स्थापन करण्याची मागणी अनेक वर्षांपासून केली जात आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू मागणी प्रलंबित असून वाढत्या गुन्हेगारीवर प्रतिबंध बसण्यासाठी या दोन्ही पोलीस चौकींची आवश्यकता आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे.

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०१-१२-२०२०) : (१) हिंगणघाट शहरातील शिवाजी मार्केट यार्ड व इंदिरा गांधी वार्ड येथे व मौजा मांडगांव ता.समुद्रपूर जि.वर्धा येथे पोलीस चौकी निर्माण करण्याबाबत लोकप्रतिनिधी यांनी मागणी केली आहे.

(२) व (३) शिवाजी मार्केट यार्ड (हिंगणघाट शहर) चे अंतर हिंगणघाट पोलीस स्टेशन पासून अंदाजे २ किमी असल्याने सदर ठिकाणी पोलीस चौकी निर्माण करण्याची आवश्यकता नाही.

वित्त विभाग, शासन निर्णय दि.०२.०६.२०१५ व दि.०४.०५.२०२० नुसार नवीन पदनिर्मितीस बंदी आहे. पदनिर्मितीवरील निर्बंध शिथिल झाल्यानंतर मांडगांव, ता.समुद्रपूर, जि.वर्धा येथे पोलीस चौकी निर्मितीबाबत उचित निर्णय घेण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला जिल्ह्यात नानाजी देशमुख कृषि संजिवनी योजनेतील
शेळी पालन योजनेत झालेला गैरव्यवहार**

(३०) १६९४८ (१५-११-२०२०). श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यात नानाजी देशमुख कृषि संजिवनी योजनेतील शेळी पालन योजनेमध्ये सुमारे ५९ लाख रुपयाचा गैरव्यवहार झाल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त गैरव्यवहार प्रकरणी तपासणी पथकाने तपासणी केली असता प्रत्यक्षात शेळ्या खरेदी करण्यात आल्या नसल्याचे आढळून आले, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या गैरव्यवहार प्रकरणी व्ही.सी.एम.आर.सी. चे सदस्य, समुह सहाय्यक, कृषि सहाय्यक यांचे कडून गैरव्यवहाराची रक्कम वसूल करण्यासाठी उपविभागीय कृषि अधिकारी, अकोट (जि.अकोला) यांनी नोटीस बजावली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्याअनुषंगाने शेळी पालन योजनेत गैरव्यवहार करणाऱ्या संबंधित दोषींवर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (०१-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे नाही. शेळी खरेदी प्रक्रिया मार्गदर्शक सूचनेनुसार झालेली आहे. मोका तपासणीनंतर शेळी खरेदी बिलानुसार पात्र अनुदानाची परिगणना करून अनुदान थेट लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यात अदा करण्यात आलेले आहे. या प्रकरणी तक्रारी प्राप्त झाल्यानंतर तपासणी पथक नेमून पाहणी करण्यात आली. या तपासणी मध्ये १७९ लाभार्थ्यांनी त्यांना दिलेल्या शेळ्या ३ वर्षापर्यंत सांभाळण्याच्या अटीचा भंग करून १८५४ शेळ्यांची परस्पर विक्री केल्याचे आणि ५ लाभार्थ्यांकडील ५५ शेळ्या साथीच्या रोगामुळे मरण पावल्याचे आढळून आलेले आहे.

- (३) व (४) ज्या लाभार्थ्यांनी शेळ्यांची परस्पर विक्री केली आहे त्यांच्याकडून वसुली करण्याबाबत ग्राम कृषि संजीवनी समितीला सूचना दिल्या आहेत
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यात अनुदानित युरिया व इतर खतांचा काळ्या बाजार होत असल्याबाबत

(३१) १७२८० (२६-११-२०२०). श्री.विनोद निकोले (डहाणू), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पालघर जिल्ह्यातील बोईसर तारापूर औद्योगिक वसाहतीमधील कारखा-यांना लाखो टन अनुदानित युरिया व इतर खते काळ्या बाजाराने विकली जात असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अनुदानित युरिया खताचा पालघर जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात काळा बाजार होत असल्यासंदर्भात शेतकऱ्यांनी मा.मुख्यमंत्री, कृषी मंत्री, कृषी आयुक्त, जिल्हाधिकारी, पालघर, जिल्हा कृषी अधिकारी, पालघर यांच्याकडे लेखी तक्रारी केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, जिल्ह्यातील युरियासह इतर खतांचा काळा बाजार करणा-या २० कृषी सेवा केंद्रांवर कारवाई करण्यात आली, हे ही खरे आहे काय.
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्याअनुषंगाने अनुदानित युरिया खतांच्या काळाबाजारास आळा घालून खतांचा काळाबाजार करणा-या कृषी सेवा केंद्रावर व संबंधित कृषी केंद्र चालकांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच शेतकऱ्यांना देय असलेले अनुदानित युरिया खत उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) लेखी तक्रार प्राप्त झाली आहे.

(३) पालघर जिल्ह्यातील युरिया विकणाऱ्या टॉप २० कृषी सेवा केंद्रांची तपासणी जिल्हाधिकारी यांचे मार्फत केली. रासायनिक खताची विक्री करताना पॉस मशिनवर आधारकार्डची नोंद करून विक्रीची पावती देणे बंधनकारक आहे. परंतु बऱ्याच विक्रेत्यांकडे पॉस मशिन व प्रत्यक्ष विक्री पावती जुळत नसल्याचे दिसून आले आहे. त्यामुळे खत नियंत्रण आदेश १९८५ मधील तरतूदीचे उल्लंघन केल्यामुळे पालघर जिल्ह्यातील २१ कृषी निविष्ठा केंद्रांचे परवाने निलंबित करण्यात आले आहेत.

(४) वर्तमान पत्राच्या बातमीच्या अनुषंगाने कृषी आयुक्तालय स्तरावरून स्थापन केलेल्या पालघर जिल्ह्याबाहेरील निरीक्षकांच्या पथकामार्फत चौकशी करण्यात आली. त्यामध्ये दोन दोषी विक्रेत्यांचे परवाने निलंबित केले असून एक विक्रेत्या विरुद्ध पोलीसात गुन्हा दाखल केला आहे.

तसेच पालघर जिल्ह्यामध्ये आवंटनाद्वारे उपलब्ध करून दिलेले युरीया खत शेतकऱ्यापर्यंत उपलब्ध करण्यात आलेले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला जिल्ह्यात अवैध रेती वाहतूक होत असल्याबाबत

(३२) १७३५३ (१३-११-२०२०). श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व), श्री.गोवर्धन मांगीलाल शर्मा (ऊर्फ) लालाजी (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यात प्रस्तावित वाळू घाटांचा लिलाव मागील वर्षभरापासून प्रलंबित असल्यामुळे इमारतींच्या बांधकामाकरिता वाळू उपलब्ध होत नसल्याने वाळूची अवैधरित्या चोरी करून विक्री केली जात असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्ह्यात अवैध रेती वाहतूक करणारी अनेक वाहने महसूल व पोलीस विभागाने जप्त केली असून यापैकी अनेक वाहने ही निनावी नंबरची असतांना वाळू चोरीचा गुन्हा किंवा दंड आकारून सोडून देण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, रेती घाटाचा लिलाव झाला नसतानाही मोठ्या प्रमाणात अवैध रेतीची वाहतूक होत असल्याने शासनाच्या महसुलाचेही नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, अकोला जिल्ह्यात रेतीचा अवैध उपसा करणाऱ्या रेती माफियांवर व संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (०२-१२-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) अकोला जिल्ह्यात लिलावाकरिता १४ वाळूगट निश्चित करण्यात आले असून पर्यावरण अनुमती करिता राज्यस्तरीय पर्यावरण मुल्यांकन समिती यांचेकडे सदर वाळूगटांचे प्रस्ताव सादर करण्यात आले आहे.

तहसिल कार्यालय तेल्हारा येथे निनावी नंबरचे ०१ वाहन जप्त करण्यात आले असून सदर वाहनांवर दंडात्मक कारवाई करण्यात येऊन निनावी नंबरच्या अनुषंगाने उप प्रादेशीक परिवहन अधिकारी अकोला यांना कळविण्यात आले आहे.

अकोला जिल्ह्यात गौण खनिजाचे अवैध उत्खनन व वाहतूक करण्यास प्रतिबंध करण्याकरिता तालुकास्तरावर भरारी पथके स्थापन करण्यात आलेले आहेत. तसेच महसूल व पोलीस विभागाकडून तपासणीची कारवाई करण्यात येत असून त्यांनी केलेल्या कारवाईत माहे एप्रिल २०२० ते ऑक्टोबर २०२० पर्यंत ८१ वाहने जप्त करण्यात आली असून त्यांचेकडून तसेच रु.७२,५५,८४३/- एवढा दंड वसूल करण्यात आला आहे. त्याचप्रमाणे ०२ प्रकरणामध्ये फौजदारी गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर जिल्ह्यातील डोंगरी तालुक्यांचा नानाजी देशमुख कृषि संजिवनी प्रकल्प योजनेमध्ये समावेश करणेबाबत

(३३) १७४६३ (२६-११-२०२०). श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय कृषी मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कृषि विभागांतर्गत राबविण्यात येणारा नानाजी देशमुख कृषि संजिवनी प्रकल्प (पोकरा) योजनेमध्ये कोल्हापूर जिल्ह्यातील डोंगरी तालुक्यांचा समावेश करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी मा.कृषि मंत्री यांचेकडे माहे जुलै, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोल्हापूर जिल्ह्यातील डोंगरी भागात मोठ्या प्रमाणात पडत असलेला पाऊस तसेच वन्य प्राण्यांमुळे पिकांचे नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नानाजी देशमुख कृषि संजिवनी प्रकल्प योजनेमध्ये कोल्हापूर जिल्ह्यातील डोंगरी तालुक्यांचा समावेश करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, त्याची सद्यस्थिती काय आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (०१-१२-२०२०) : (१) होय हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) कोल्हापूर जिल्ह्यातील गावांचा प्रकल्पांतर्गत समावेश नसल्याबाबत दिनांक २४.११.२०२० च्या पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

गडचिरोली जिल्ह्यात मावा व तुडतुडा किटकांच्या प्रादुर्भावाने धान पिकांचे झालेले नुकसान

(३४) १७४८६ (२६-११-२०२०). श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आरमोरी, देसाईगंज, कुरखेडा व कोरची तालुक्यासह संपुर्ण गडचिरोली जिल्ह्यात धान पिकांवर मावा व तुडतुडा किटकांचा प्रादुर्भाव होवुन ५० टक्याहुन अधिक धान पिकांचे नुकसान झाले असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नुकसान झालेल्या पिकांचे संयुक्त सर्व्हे करुन शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनास निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, धान पिकांच्या नुकसानीचे सर्व्हे करुन शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, या कार्यवाहीचे सर्वसाधारण स्वरुप व तपशील काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (०१-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) सर्वेक्षणाची कार्यवाही चालू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौ.तांबडी (ता.रोहा, जि.रायगड) येथील १४ वर्षांच्या शाळकरी मुलीवर
बलात्कार करून हत्त्या केल्याबाबत**

(३५) १७५०८ (१३-११-२०२०). श्री.अनिल पाटील (अमळनेर), श्री.नितीन अर्जुन (ए.टी.) पवार (कळवण) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौ.तांबडी (ता.रोहा, जि.रायगड) येथील १४ वर्षांच्या शाळकरी मुलीवर दिनांक २६ जुलै, २०२० रोजी वा त्यासुमारास मौजे तामशेत येथे सात व्यक्तींनी बलात्कार करून दगडांनी ठेचून तिची हत्त्या केल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पीडीत मुलीच्या कुटुंबियांना न्याय देण्यासाठी व आरोपींना जरब बसविण्यासाठी स्थानिक लोकप्रतिनिधी व कार्यकर्ते यांनी मा.गृह मंत्री महोदयांची प्रत्यक्ष भेट घेऊन हा खटला फास्ट ट्रॅक कोर्टात चालविण्याबाबत निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी पोलीस तपास करण्यात आला आहे काय,

(४) असल्यास, तपासाच्या अनुषंगाने आरोपीविरुद्ध कारवाई करून सदरहू खटला फास्ट ट्रॅक कोर्टात चालविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०२-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) सदर प्रकरणी फिर्यादीने दिलेल्या तक्रारीवरून रोहा पोलीस ठाणे येथे गु.र.नं. ५४/२०२० भादविसं कलम ३७६ डि ए, ३०२, ३९७, २०१, ३४१ सह बालकांचे लैंगिक अपराधापासून संरक्षण अधिनियम २०१२ चे कलम ४,६,८ प्रमाणे ०७ आरोपीविरुद्ध गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे. सदर गुन्ह्यातील आरोपी क्र.१ यास दि.२७.०७.२०२० रोजी व आरोपी क्र.२ ते ६ यांना दि. ३१.०७.२०२० रोजी अटक करण्यात आली. नमुद गुन्ह्यातील आरोपी क्र.१, २, ३, ५ व ६ हे पाच आरोपी सध्या न्यायालयीन कोठडीत आहे. आरोपी क्र. ४ व ७ हे दोन आरोपी विधी संघर्षात बालक असल्याने मा. न्यायालयानी दिलेल्या आदेशानुसार त्यांना बालसुधारगृह, कर्जत येथे निगराणीखाली ठेवले आहे. सदर गुन्ह्याचा तपास पूर्ण झालेला असून मा.न्यायालयात आरोपीविरुद्ध दोषारोपपत्र दाखल केलेले आहे. सदर खटला जलदगती न्यायालयात चालविण्याबाबत मा.उच्च न्यायालयास विनंती करण्यात आली असून सद्यस्थितीत सदर खटला न्यायप्रविष्ट आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात प्रधानमंत्री किसान सन्मान योजनेच्या निधीत झालेला गैरव्यवहार

(३६) १७५२० (२७-११-२०२०). श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा), श्री.चंद्रकांत (भाऊ) निंबाजी पाटील (मुक्ताईनगर), श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर), श्री.लहू कानडे (श्रीरामपूर), श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डेकर (जिंतूर), श्री.उदयसिंग राजपुत (कन्नड), श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर), श्री.दिलीपराव बनकर (निफाड) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शेतक-यांसाठी प्रधानमंत्री किसान सन्मान योजना सुरु करण्यात आली असून सुमारे २ लाखांपेक्षा अधिक अपात्र लोकांना शेतकरी दाखवून सदरहू योजनेतर्गत एकूण २१० कोटीच्या निधीत गैरव्यवहार केल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त योजनेच्या सुरुवातीस लाभ मिळण्यासाठी सुमारे ८८ लाख शेतकरी पात्र ठरलेले असताना माहे जुलै, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान ५० टक्क्यांपेक्षा जास्त पात्र शेतकरी या योजनेच्या लाभापासून वंचित असल्याचे निदर्शनास आले असून अपात्र लाभधारकांना योजनेचा निधी मिळाल्यामुळे केंद्र शासनाने सुमारे १३०० कोटी रुपये वसूल करण्याचे निर्देश दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त योजनेअंतर्गत अपात्र असतांनाही लाभ घेतलेल्या शेतकऱ्यांकडून वसुली करण्यासाठी शेतकऱ्यांना नोटीसा पाठविण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्याअनुषंगाने उक्त योजनेच्या लाभापासून पात्र लाभार्थी शेतकरी वंचित न राहता शेतकऱ्यांना विना विलंब लाभ मिळण्याबाबत तसेच योजनेत गैरव्यवहार करणाऱ्या संबंधित दोषीविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (०१-१२-२०२०) : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

पी.एम.किसान पोर्टलवर दि.१९ नोव्हेंबर, २०२० अखेर एकुण ११२.१७ लाख शेतकऱ्यांनी नोंदणी केली असून त्यापैकी एकुण १००.८० लाख शेतकऱ्यांना योजनेचा लाभ मिळालेला आहे.

राज्यात दि. १९ नोव्हेंबर २०२० अखेर एकुण २.१० लाख आयकर परतावा केलेल्या शेतकऱ्यांकडून रक्कम रु. १९८.९४ कोटी आणि एकुण १.०९ लाख अपात्र शेतकऱ्यांकडून रक्कम रु. ७२.४९ कोटी अशी एकत्रीत रु. २७१.४३ कोटी रक्कम वसूल करावयाची आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) योजनेच्या लाभापासून पात्र लाभार्थी शेतकरी वंचित न राहता शेतकऱ्यांना विना विलंब लाभ मिळण्याबाबत तसेच अपात्र लाभार्थ्यांकडून लाभ वसूल करण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

खानापूर (जि.सांगली) तालुक्यातील लघु पशुवैद्यकीय चिकित्सालय सुरु करण्याबाबत

(३७) १७५९० (२६-११-२०२०). श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खानापूर (जि.सांगली) तालुक्यातील लघु पशुवैद्यकीय चिकित्सालय हे कर्मचाऱ्यांच्या अभावी मागील सहा ते सात महिन्यांपासून बंद असल्याचे माहे ऑक्टोबर,२०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त चिकित्सालय बंद असल्याने पशु मालकांची गैरसोय होत असल्यामुळे यासंदर्भात स्थानिक लोकप्रतिनिधिनी मा.मुख्यमंत्री, पशुसंवर्धन मंत्री यांच्याकडे पत्रव्यवहार करुनही अद्यापही कोणतीच कार्यवाही झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार लघु पशुवैद्यकीय चिकित्सालय तात्काळ सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुनिल केदार (०१-१२-२०२०) : (१), (२) व (३) सांगली जिल्ह्यामधील खानापूर तालुक्यातील तालुका लघुपशुवैद्यकीय सर्वचिकित्सालय, विटा या राज्यस्तरीय संस्थेमधील सहाय्यक आयुक्त पशुसंवर्धन हे पद दिनांक १४.६.२०१९ पासून तर पशुधन विकास अधिकारी हे पद दिनांक ६.७.२०१९ पासून रिक्त आहे. सहाय्यक आयुक्त पशुसंवर्धन व पशुधन विकास अधिकारी सदर दोन्ही पदांचा अतिरिक्त कार्यभार नजिकच्या तासगांव तालुक्यामधील अधिकाऱ्यांकडे सोपविण्यात आला होता. परंतु जनावरांची व पशुपालकांची गैरसोय विचारात घेऊन, तालुका लघु पशुवैद्यकीय सर्वचिकित्सालय खानापूर जि.सांगली येथे दिनांक २४.११.२०२० पासून पशुधन विकास अधिकारी यांच्या सेवा पूर्ण वेळ उपलब्ध करुन देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

खानापूर आऊट पोस्ट (पोलीस) च्या इमारतीची दुरावस्था झाल्याबाबत

(३८) १७५९३ (२६-११-२०२०). श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खानापूर आऊट पोस्ट (पोलीस) च्या इमारतीची अत्यंत दुरवस्था झाल्याचे माहे ऑक्टोबर,२०२० मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त इमारतीच्या दुरुस्तीकरिता निधी मिळण्याबाबत लोकप्रतिनिधिनी मा.गृह राज्यमंत्री यांच्याकडे पत्रव्यवहार केला असून उक्त पत्राच्या अनुषंगाने अद्याप कोणतीही कार्यवाही झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर इमारतीच्या दुरुस्तीकरिता तातडीने निधी उपलब्ध करुन देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०२-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) व (३) मौजे खानापूर (जि. सांगली) येथे पोलीस दूरक्षेत्र करिता कार्यालयीन इमारत आणि सात सेवानिवासस्थाने बांधकाम करण्याबाबतचा प्रस्ताव महाराष्ट्र राज्य पोलीस गृहनिर्माण व कल्याण महामंडळाकडे कार्यवाहीधीन आहे. उक्त प्रकल्पास प्राधान्यक्रम व निधी उपलब्ध झाल्यानंतर प्राधान्याने कार्यवाही करण्यात येणार आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गेवराई येथून वाहणाऱ्या गोदावरी व सिंदफना नदी पात्रातून
अवैध वाळू उपसा होत असल्याबाबत**

(३९) १७९८१ (०२-१२-२०२०). श्री.लक्ष्मण पवार (गेवराई) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गेवराई विधानसभा क्षेत्रातून वाहणाऱ्या गोदावरी व सिंदफना नदी पात्रातून मोठ्या प्रमाणात अवैधरित्या वाळूचा उपसा करून अवजड वाहनांनी वाहतूक करण्यात येत असल्यामुळे रस्ते नादुरुस्त होण्याबरोबरच शासनाच्या महसूलाचेही नुकसान होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अवैध वाळू उपसा करून वाहतूक करणारे वाहन पकडल्यानंतर महसूल विभागातील अधिकारी दंड आकारून महसूल शासनजमा करण्याऐवजी वाळू तस्कारांशी अर्थिक तडजोड करतात त्यामुळे शासनाच्या महसूलाचे नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वाळू घाटांचा अधिकृत लिलाव न केल्यामुळेच शासकीय अधिका-यांच्या सहकार्याने अवैध वाळू उपसा होत असून त्यामुळे शासनाच्या किती महसूलाचे नुकसान झाले आहे तसेच यास जबाबदार कोण आहे,

(४) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करून वाळू घाटांचे लिलाव करण्याबाबत व वाळू माफियांचा बचाव करणाऱ्या शासकीय अधिका-यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (०३-१२-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) बीड जिल्ह्यामध्ये अवैध गौण खनिजाच्या उत्खनन व वाहतूकीस प्रतिबंध करण्याकरिता उप विभागीय तसेच तालुकास्तरावर पथके स्थापन करण्यात आली आहे. सदर पथकामार्फत गेवराई तालुक्यात माहे एप्रिल २०२० ते २३ नोव्हेंबर २०२० पर्यंत या कालावधतीत अवैध गौण खनिजाच्या वाहतूक प्रकरणी ०९ प्रकरणांमध्ये रु.१५,८१,६२८ एवढा दंड वसूल करून शासन जमा करण्यात आला आहे.

गेवराई तालुक्यामध्ये विविध ठिकाणी ५३३ ब्रास आढळून आलेला अवैध रेंतीसाठा जप्त करण्यात आला असून सदर साठ्याचा लिलावामधून रु. १३,२९,०४९/- एवढा महसूल शासनास प्राप्त झाला आहे. तसेच मौजे राक्षसभुवन येथील ३९० ब्रास अवैध वाळूसाठा तसेच सावरगांव येथील २२० ब्रास अवैध वाळूसाठा जप्त करून शासकीय कामासाठी उपलब्ध करून त्यापोटी रक्कम रु.१५,२०,७३०/- एवढा महसूल शासनास प्राप्त झाला आहे.

बीड जिल्ह्यात सन २०२०-२१ करिता ३२ वाळूगटांच्या लिलावाकरिता पर्यावरण अनुमती घेण्याची प्रक्रीया सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

देगलूर (जि.नांदेड) येथील दुय्यम निबंधक कार्यालयात झालेला गैरव्यवहार

(४०) १८१०७ (२६-११-२०२०). डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) देगलूर (जि.नांदेड) येथील दुय्यम निबंधक कार्यालयात माहे मार्च, २०१७ ते माहे ऑक्टोबर, २०१९ या कालावधीत दस्त नोंदणीत हेराफेरी करून शासनाच्या लाखो रुपयांच्या महसूलाचे नुकसान केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ई-चलानद्वारा रक्कम भरून न घेता तसे भासवून संगनमताने बनावट ई-चलानद्वारे वा आय-सरीता प्रणालीद्वारे इतर पर्यायाचा वापर करून हा अपहार केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करून दुय्यम निबंधक व इतर जबाबदार अधिकारी यांना दोषी न मानता कंत्राटी पदावर काम करण्याच्या संगणक चालकास दोषी ठरविले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत फेरचौकशी करून खऱ्या दोषींवर कारवाई करण्याबाबत तसेच शासनाचा बुडविलेला महसूल वसूल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (०१-१२-२०२०) : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) हे खरे नाही.

राष्ट्रीय सुचना केंद्र (NIC) यांचेकडून प्राप्त नोंदणी केलेल्या दस्तांच्या डेटाची सहजिल्हा निबंधक तथा मुद्रांक जिल्हाधिकारी, नांदेड यांनी तपासणी केली असता, सह दुय्यम निबंधक कार्यालय, देगलूर येथील ८ दस्तांमध्ये रु.९,१७,३००/- मुद्रांक शुल्क रुपी महसूलाची हानी झाल्याचे निर्देशनास आले. त्यानुसार प्रस्तुत कार्यालयात झालेल्या अनियमितेच्या अनुषंगाने संबंधित संगणक चालकावर पोलिस स्टेशन, देगलूर, नांदेड येथे गुन्हा दाखल करण्यात आलेला आहे. प्रस्तुत प्रकरणाशी संबंधित दुय्यम निबंधक श्री.येवते हे सन २०१९ मध्ये मयत झालेले आहेत. तसेच प्रभारी दुय्यम निबंधक (कनिष्ठ लिपिक) श्री.कुलकर्णी यांचेवर निलंबनाची कार्यवाही करण्यात आली असून त्यांचेवर विभागीय चौकशीची कार्यवाही सुरु करण्यात आली आहे.

प्रस्तुत प्रकरणी हानी झालेल्या मुद्रांक शुल्क रुपी महसूलाची वसुली करण्याचे निर्देश नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेकडून सहजिल्हा निबंधक

तथा मुद्रांक जिल्हाधिकारी, नांदेड यांना देण्यात आले आहेत. त्यानुसार ८ दस्तांमधील १ दस्ताच्या अनुषंगाने वसुली करण्यात आली असून उर्वरित रक्कमेची वसुलीची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हिंगणघाट (जि.वर्धा) तालुक्यातील शेतकऱ्यांना धडक सिंचन
विहिरीचा प्रलंबित निधी देण्याबाबत**

(४१) १८१९६ (२६-११-२०२०). श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हिंगणघाट (जि.वर्धा) तालुक्यातील शेतकऱ्यांना धडक सिंचन विहीर योजनेतर्गत सुमारे १३००० विहिरी मंजूर केल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त १३००० विहिरींपैकी ११००० विहिरी मंजूर झालेल्या असताना अद्यापही अनुदान न मिळाल्याने शेतकऱ्यांचे नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, हिंगणघाट तालुक्यातील लाभार्थी शेतकऱ्यांना धडक सिंचन विहीर योजनेतर्गत अनुदान देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संदीपानराव भुमरे (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गोरेगाव (मुंबई) येथील आरे वसाहतीमधील वनक्षेत्रातील अनधिकृत बांधकामे निष्कासित करून
या क्षेत्रातील झोपडीधारकांचे पुनर्वसन करण्याबाबत**

(४२) १८२१२ (१५-११-२०२०). श्री.रविंद्र वायकर (जोगेश्वरी पूर्व), श्री.रमेश लटके (अंधेरी पूर्व), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गोरेगाव (मुंबई) येथील दुग्धविकास विभागाच्या अधिपत्याखालील आरे वसाहतीमधील वनक्षेत्रात मोठ्या प्रमाणात अनधिकृत बांधकामे सुरु असल्याचे माहे मार्च व एप्रिल, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले असून सदरहू अनधिकृत बांधकामावर कारवाई करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी आरे प्रशासनाकडे वारंवार तक्रारी करूनही या अनधिकृत बांधकामांवर कोणतीच कारवाई होत नसल्याने सदरहू बांधकामे ही आरे प्रशासनाचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी व आरे प्रशासनाचे सुरक्षा व दक्षता विभागाच्या संगनमाने होत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या अनधिकृत बांधकामाविषयी सोशल माध्यमातून आरे प्रशासनावर टीका होणे, स्थानिक लोकप्रतिनिधींना लक्ष करणे, कोणतीही प्रभावी कारवाई होत नसल्याने अजूनही नव्याने वाढत जाणाऱ्या बांधकामास कामांना अप्रत्यक्षरीत्या प्रशासकीय यंत्रणाच कारणीभूत ठरत असल्यामुळे कामे आजही नियमितपणे सुरु आहे, तसेच याच अनधिकृत बांधकामास आरे प्रशासन जबाबदार असल्याने या पूर्वीच्या प्रशासकीय अधिकारी यांना दोषी ठरवून त्यांच्या विरुद्ध कारवाई करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू अनधिकृत तातडीने निष्कासित करून या अनधिकृत बांधकामास प्रोत्साहन देणारे व त्याकडे जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करणारे संबंधितांवर तातडीने कारवाई करण्याबाबत तसेच या वनक्षेत्रात ४६ ठिकाणी पसरलेल्या झोपडपट्टी क्षेत्राचे सर्व्हेक्षण करून शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार यातील पात्र झोपड्यांचे शासनाच्या प्राधिकरणामार्फत पुनर्वसन करून सदरहू वनक्षेत्राचे सौंदर्य अबाधित ठेवण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.पालकमंत्री, मुंबई उपनगर तसेच मा.दुग्धविकास मंत्री यांचेकडे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान विनंती अर्ज सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, त्याअनुषंगाने अनधिकृत बांधकामे किती कालावधीत निष्कासित करण्यात येणार आहेत तसेच या वनक्षेत्रातील झोपडीधारकांचे पुनर्वसन करण्याबाबत तसेच अनधिकृत बांधकामांना प्रोत्साहन देणाऱ्या संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुनिल केदार (०३-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३), (४) व (५) होय.

यासंदर्भात नमूद करण्यात येते की, आरे वसाहतीमध्ये आरे प्रशासनाच्या सुरक्षा विभागामार्फत दैनंदिन गस्ती करण्यात येते. या गस्तीदरम्यान तसेच वसाहत फेरीदरम्यान अनधिकृत बांधकाम/अतिक्रमण होत असल्याचे निदर्शनास आल्यावर ते तात्काळ निष्कासित करण्यात येते. याशिवाय, एखाद्या अनधिकृत बांधकामाबाबत तक्रार प्राप्त झाल्यास सदर ठिकाणाची प्रत्यक्ष पाहणी व चौकशी केल्यावर अनधिकृत बांधकाम/अतिक्रमण निदर्शनास आल्यास त्याबाबत तात्काळ कारवाई करून ते निष्कासित करण्यात येते. सदर प्रकरणी वेळोवेळी अनधिकृत बांधकाम व अतिक्रमणावर आरे प्रशासनामार्फत निष्कासन कारवाई करण्यात येत असल्यामुळे तसेच अनधिकृत बांधकामांना प्रोत्साहन दिले जात नसल्यामुळे संबंधितांवर कारवाई करण्याचा प्रश्न उपस्थित होत नाही.

उपजिल्हाधिकारी तथा सक्षम प्राधिकारी, मालाड या कार्यालयाकडून सदर ठिकाणावरील झोपड्यांचे पात्र/अपात्रता संदर्भातील सर्व्हेक्षण अहवाल अद्यापही अप्राप्त असल्याने याबाबतची पुढील कार्यवाही सदर अहवाल प्राप्त झाल्यावर करण्यात येईल.

भोर व वेल्हे (जि.पुणे) तालुका क्रिडा संकुलासाठी शासकीय जमीन उपलब्ध होणेबाबत

(४३) १८४९१ (२७-११-२०२०). श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती) : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) मौजे भोलावडे (ता.भोर, जि.पुणे) येथील गट नंबर ५६३ व इतर मधील एकूण क्षेत्र ०४ हेक्टर ०२ आर जागा भोर तालुका क्रिडा संकुलासाठी मिळणेबाबत जिल्हा क्रिडा अधिकारी पुणे यांच्या मागणीनुसार स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी याबाबतचा प्रस्ताव मा.महसूल मंत्री यांच्याकडे माहे २१ जुलै, २०२० रोजी वा त्यासुमारास दिला आहे, हे खरे आसहे काय,

(२) तसेच, भोर व वेल्हे (जि.पुणे) येथे तालुका क्रिडा संकुलासाठी शासकीय जमीन उपलब्ध होणेबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.वित्त व नियोजन तसेच पुणे पालकमंत्री यांना दिनांक १७ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास लेखी विनंती केली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणाबाबतचा प्रस्ताव शासनाकडे प्रलंबित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी आवश्यक जमीन प्राधान्याने जिल्हा क्रिडा संकुल, पुणे यांना देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुनिल केदार (०३-१२-२०२०) : (१) व (२) तालुका क्रीडा संकुल, भोर व तालुका क्रीडा संकुल, वेल्हे साठी शासकीय जमीन उपलब्ध करणेबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी पालकमंत्री, पुणे यांना दि.०१ जुलै, २०२० रोजी पत्रान्वये विनंती केली आहे.

(३) व (४) तालुका क्रीडा संकुल, भोर साठी जागा उपलब्ध करण्याचा प्रस्ताव महसूल विभागाकडे सादर करण्यात आला आहे.

तालुका क्रिडा संकुल, वेल्हे साठी जागा अद्याप संकुल समितीच्या नावे झालेली नाही. वेल्हे येथे उपलब्ध असलेल्या दोन पर्यायी जागांमधून एका जागेची निवड करण्याची कार्यवाही क्रीडा संकुल समितीमार्फत सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कौलखेड, दहिगांव गावंडे, पळसो (जि.अकोला) हया गावांतील शेतकऱ्यांना पिक विम्याची रक्कम मिळण्याबाबत

(४४) १८५०८ (२४-११-२०२०). श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कौलखेड, दहिगांव गावंडे, पळसो (जि.अकोला) हया गावांतील पात्र शेतकऱ्यांना संबंधित बँक व विमा पोर्टलवरील चुकीच्या माहितीमुळे खरीप हंगाम सन २०१९ मधील सोयाबीन पिकाचा विमा मिळला नसल्यामुळे स्थानिक लोकप्रतिनिधींना शेतकऱ्यांना पिक विमा मिळण्यासाठी उपोषण केले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, मौजे कौलखेड (जहॉ) येथील ऑनलाईन पोर्टलवर विमा हप्ता भरणाऱ्या शेतकऱ्यांना देय रकमेपेक्षा कमी रक्कम वितरित करण्यात आली असून देय रकमेपेक्षा कमी वितरित केलेल्या एकूण ९६ लक्ष रुपयांच्या फरकाची रक्कम शेतकऱ्यांना अदा करण्यासाठी आंदोलनकर्त्या लोकप्रतिनिधीनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शेतकऱ्यांना विमा फरकाची देय रक्कम अदा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (१०-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) खरीप हंगाम २०१९-२० मध्ये अकोला जिल्ह्यात प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेची अंमलबजावणी भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत करण्यात आली. योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार पिक विमा नुकसान भरपाई अदा करण्यात आलेली आहे. योजनेअंतर्गत अकोला तालुक्यातील कौलखेड महसूल मंडळातर्गत २०२२ शेतकरी अर्जदारांनी रक्कम रु.१४.६० लाख विमा हप्ता भरून १५९७.४७ हे. क्षेत्र विमा संरक्षित केले आहे. संबंधित विमा कंपनीकडून पात्र एकूण १०२५ लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यावर नुकसान भरपाई रक्कम रु. १५५.७३ लाख जमा करण्याची कार्यवाही करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

गडचिरोली जिल्ह्यासह पुर्व विदर्भातील नागपूर, भंडारा व चंद्रपुर जिल्ह्यातील शिंगाडा पिकांवर कितकजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव होवुन पिकांचे झालेले नुकसान

(४५) १८५९३ (२६-११-२०२०). श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गडचिरोली जिल्ह्यासह पुर्व विदर्भातील नागपूर, भंडारा व चंद्रपुर जिल्ह्यात गोडया पाण्याचे तलाव, बोडया, शेततळ्यामध्ये मोठया प्रमाणात शिंगाडा पिकाची लागवड करण्यात येते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, माहे जुलै ते सप्टेंबर या कालावधीत झालेल्या अतिपावसामुळे शिंगाडा पिकावर कितकजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव होवुन पिकांचे मोठया प्रमाणात नुकसान झाल्याचे माहे ऑक्टोंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शिंगाडा उत्पादक शेतकऱ्यांनी अन्य पिकांप्रमाणे शिंगाडा पिकांला नैसर्गीक आपत्ती पिक नुकसानीत नोंद करून नुकसान भरपाई देण्याची मागणी केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त मागणीनुसार नुकसानग्रस्त शिंगाडा पिक उत्पादक शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

नागपूर, भंडारा, चंद्रपुर व गडचिरोली जिल्ह्यात शिंगाडा पिकाखाली १३७.५० हे. क्षेत्र आहे

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कवठाबाजार (ता.आर्णी, जि.यवतमाळ) येथे मनरेगा योजनेतर्गत
पुनर्भरण योजनेच्या कामात झालेला गैरव्यवहार**

(४६) १८५९६ (१५-११-२०२०). श्री.मदन येरावार (यवतमाळ) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कवठाबाजार (ता.आर्णी, जि.यवतमाळ) येथे मनरेगा योजनेतर्गत सन २०१६-१९ मध्ये विहीर पुनर्भरणा योजना सुरु करण्यात आली असुन योजनेतर्गत गावातील काही शेतकऱ्यांची निवड करण्यात आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, योजनेतर्गत लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या शेतात विहीर पुनर्भरण योजनेनुसार कोणतेही काम झाले नसताना शेतकऱ्यांच्या शेतातील विहिरीजवळ पुनर्भरण झाल्याचे दर्शविण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर गावातील लाभार्थी शेतकऱ्यांनी ग्रामपंचायतीमधून मनरेगा योजनेची यादी काढून पाहिली असता शेतात विहीर पुनर्भरणाचे काम न करताच निधीत गैरव्यवहार झाल्याचे निदर्शनास आल्याने त्यांची व शासनाची फसवणूक झाल्याने लाभार्थी शेतकऱ्यांनी जिल्हाधिकारी, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, तहसीलदार, गटविकास अधिकारी यांच्याकडे तक्रारी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, तक्रारीच्या अनुषंगाने सदरहू गैरव्यवहार करणाऱ्या संबंधित रोजगारसेवक, कंत्राटदार, कर्मचारी आदींवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संदीपानराव भुमरे (०१-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) नाही, हे खरे नाही.

(३) होय, हे अंशतः खरे आहे.

लाभार्थी शेतकऱ्यांनी याप्रकारच्या तक्रारी केल्या होत्या. तथापि, सदर तक्रारी गैरसमजातून केल्या असल्याचे लेखी नमूद करून तक्रारी मागे घेतल्या आहेत.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रावेर, यावल, मुक्ताईनगर (जि.जळगाव) तालुक्यातील केळी पिकांला
सी.एम.व्ही. कुकुंबर (मोजॅक) रोगाचा झालेला प्रादुर्भाव**

(४७) १८६१२ (२७-११-२०२०). श्री.शिरीष चौधरी (रावेर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रावेर, यावल, मुक्ताईनगर (जि.जळगाव) तालुक्यांतील हजारो एकर जमिनीवर लागवड केलेल्या केळी पिकांला सी.एम.व्ही.कुकुंबर (मोजॅक) या रोगाचा प्रादुर्भाव झाल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, केळी पिक अत्यंत खर्चिक असून या नव्याने आलेल्या सी.एम.व्ही.कुकुंबर (मोजॅक) या रोगावर प्रतिबंध म्हणून उपाययोजना करण्यासाठी शासन प्रयत्नशील आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त तालुक्यांतील केळी पिकांची पाहणी शासनाने केली आहे काय,
- (४) असल्यास, या तालुक्यांतील केळी पिकांवर आलेल्या सदरहू रोगावर प्रतिबंध घालून नुकसानग्रस्तांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दादाजी भुसे (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

- (२), (३) व (४) माहे जुन २०२० ते ऑगस्ट २०२० दरम्यान जळगाव जिल्ह्यात केळी पिकावर सी.एम.व्ही. कुकुंबर (मोजॅक) या रोगाचा प्रादुर्भाव आढळून आला होता. कृषि विभागाचे क्षेत्रीय अधिकारी व कर्मचारी यांचे मार्फत कृषि विज्ञान केंद्र यांचे सहकार्याने प्रतिबंधक उपाययोजना बाबत केळी उत्पादक शेतकऱ्यांमध्ये प्रचार प्रसिध्दी करण्यात येत आहे. प्रादुर्भावग्रस्त क्षेत्राचे स्थानिक शेतकरी, उपविभागीय कृषि अधिकारी जळगाव व कृषि विज्ञान केंद्र पाल येथील शास्त्रज्ञ यांचे समवेत सर्वेक्षण करण्यात आले आहे. सर्वेक्षण आधारित ६४५३.२९ हेक्टर बाधित क्षेत्र अंतिम करण्यात आले आहे व या अनुषंगाने पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वसई पूर्व (जि.पालघर) येथील वालीव परिसरात दगडखाणीसाठी
विनापरवाना रस्ता तयार करण्यात आल्याबाबत**

(४८) १८६१९ (१३-११-२०२०). श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वसई पूर्व (जि.पालघर) येथील वालीव परिसरात शासनाने आरक्षित केलेल्या गुरचरण जागेत दगडखाणीसाठी डोंगर भुईसपाट करून रस्ता तयार करण्यात आल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, येथील दगडखाणीसाठी विनापरवाना उत्खनन करण्यात आले असल्याने शासनाच्या लाखो रुपयांच्या महसूलाचेही नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, शासनाने या प्रकरणी चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने आरक्षित केलेल्या गुरचरण जागेत विनापरवाना दगडखाणीसाठी उत्खनन करून शासनाच्या महसूलाचे नुकसान करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बाळासाहेब थोरात (०२-१२-२०२०) : (१) मौजे वालीव येथील सर्वे नं २६/१ या शासकीय जागेत उत्खनन करून रस्ता तयार केल्याचे निदर्शनास आले आहे. सदर रस्ता कोणी तयार केला हे आढळून न आल्याने सदर रस्ता खोल खड्डा मारून बंद करण्यात आला आहे.

(२), (३) व (४) मौजे वालीव ता. वसई येथील स.नं.२६ मध्ये दोन खाणपट्टाधारकांना दगड उत्खननाकरिता परवाना देण्यात आला होता. तथापि, उपवनसंरक्षक ठाणे व डहाणू वन विभाग यांनी वनेत्तर काम करावयाचे असल्यास सदर क्षेत्राचा दर्जा वन असल्याने केंद्र शासनाची पूर्व परवानगी आवश्यक असल्याने सदर खाणपट्टे रद्द करण्याची विनंती केली. त्याअनुषंगाने जिल्हाधिकारी, पालघर यांनी दिनांक २३/११/२०२० रोजी सदर दोन्ही खाणी बंद करण्याचे आदेश निर्गमित केले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अंबरनाथ (जि.ठाणे) येथील पोलीस ठाणे व पोलीस निवासी इमारतींची दुरावस्था झाल्याबाबत

(४९) १९०५२ (२६-११-२०२०). डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंबरनाथ (जि.ठाणे) येथील पोलीस ठाणे व पोलीस निवासी इमारतींची दुरावस्था झाल्याने नवीन इमारती बांधण्याकरिता विशेष बाब म्हणून निधी उपलब्ध व्हावा अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.गृह मंत्री यांचेकडे दिनांक २८ सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त ठिकाणी नवीन इमारती उभारण्याकरिता दिनांक १२ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्या सुमारास तत्कालीन गृह राज्यमंत्री यांच्या दालनात घेण्यात आलेल्या बैठकीत पोलीस ठाण्यासह पोलीस निवासस्थानाच्या टाईप-२ व टाईप-३ च्या प्रत्येकी २५ मजली इमारती बांधण्याचे निर्देश देण्यात आले असून वास्तुविशारद सल्लागार ध्रुव कन्सल्टंसी मार्फत इमारतींचा आराखडाही तयार करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू पोलीस ठाणे व निवासी इमारतीच्या बांधकामाबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख (०३-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) i) पोलीस ठाणे, सहायक पोलीस आयुक्त कार्यालय व पोलीस निवासस्थानाच्या १६ मजलीच्या दोन इमारती एकूण १२८ निवासस्थाने बांधण्याबाबतचे आराखडे वास्तुविशारद सल्लागार मे.ध्रुव कन्सल्टंसी यांचे मार्फत तयार करण्यात आलेले आहेत. सदर प्रकल्प महाराष्ट्र राज्य पोलीस गृहनिर्माण व कल्याण महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांच्याकडे कार्यवाहीधीन आहे.

ii) सदर प्रकल्पास निधी व प्राधान्यक्रम प्राप्त होताच पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

दौंड (जि.पुणे) तालुका क्रीडा संकुलाच्या संरक्षण भिंत बांधकामासाठी निधी मिळणेबाबत

(५०) १९०८२ (२६-११-२०२०). श्री.राहूल कुल (दौंड), श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दौंड (जि.पुणे) तालुका क्रीडा संकुलासाठी सुमारे ८ एकर जागा माहे सप्टेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान उपलब्ध करून देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या ठिकाणी क्रीडा संकुल उभारण्यासाठी सुमारे ८ कोटी रुपयांचा निधी उपलब्ध झाला असून त्यामध्ये संरक्षण भिंतीचे बांधकाम करण्यासाठी निधीची तरतूद केलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त ठिकाणी क्रीडा संकुलासाठी संरक्षण भिंत बांधकामासाठी सुमारे १ कोटी ६५ लक्ष रुपयांचा निधी मिळणेबाबतची मागणी लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १४ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, दौंड तालुका क्रीडा संकुलाच्या संरक्षण भिंत बांधकामासाठी निधी मिळणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुनिल केदार (०३-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) नाही

(३) व (४) जिल्हा नियोजन पुणे कडून कार्यान्वित नाविष्यपूर्ण योजनेअंतर्गत, सदर तालुका क्रीडा संकुलाच्या संरक्षक भिंतीच्या बांधकामाचे रु. १६४.२४ लक्ष चे अंदाजपत्रक व आराखडे सादर केले आहेत. निधी उपलब्धतेनंतर पुढील कार्यवाही करण्यात येणार आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :

मुंबई.

राजेन्द्र भागवत

सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा.

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.